

DAGVAARDING

Heden,

december tweeduizend drieëntwintig,

TEN VERZOEKE VAN:

De stichting **STICHTING AL-ANSAAR**, gevestigd te Delft, voor deze zaak woonplaats kiezend op het kantooradres van Simmons & Simmons LLP, aan de Claude Debussylaan 247, 1082 MC te Amsterdam, ("**Al-Ansaar**"), van welk kantoor mr. P.L. Tjiam en mr. M.A. Theodoridis als advocaat worden gesteld, en waarbij daarnaast mr. E.B. van de Loo en mr. R. Beets van stichting PILP te Amsterdam voor Al-Ansaar zullen optreden, heb ik,

GEDAGVAARD:

De **GEMEENTE DELFT**, gevestigd te Delft, aan Stationsplein 1, 2611 BV Delft, ("**Gemeente Delft**"), aldaar aan laatstgemeld adres mijn exploit doende en afschrift hiervan, exclusief de hierna te noemen producties, latende aan:

OM:

Op woensdag 10 januari 2024 om tien uur 's ochtends (10:00 uur), niet in persoon, maar vertegenwoordigd door een advocaat, te verschijnen ter openbare civiele terechtzitting van de Rechtbank Den Haag (Paleis van Justitie), welke zitting alsdan aldaar zal worden gehouden aan het Prins Clauslaan 60, 2595 AJ te Den Haag;

MET DE AANZEGGING DAT:

- a. indien gedaagde verzuimt advocaat te stellen of het hierna te noemen griffierecht niet tijdig betaalt, en de voorgeschreven termijnen en formaliteiten in acht zijn genomen, de rechter verstek tegen gedaagde zal verlenen en de hierna omschreven vordering zal toewijzen, tenzij deze hem onrechtmatig of ongegrond voorkomt;
- b. bij verschijning in het geding van gedaagde een griffierecht zal worden geheven, te voldoen binnen vier weken te rekenen vanaf het tijdstip van verschijning;
- c. de hoogte van de griffierechten is vermeld in de meest recente bijlage behorend bij de Wet griffierechten burgerlijke zaken, die onder meer is te vinden op de website: www.kbvq.nl/griffierechtentabel;

d. van een persoon die onvermogen is, een bij of krachtens de wet vastgesteld griffierecht voor onvermogenen wordt geheven, indien hij op het tijdstip waarop het griffierecht wordt geheven heeft overgelegd:

1. een afschrift van het besluit tot toevoeging, bedoeld in artikel 29 van de Wet op de rechtsbijstand, of indien dit niet mogelijk is ten gevolge van omstandigheden die redelijkerwijs niet aan hem zijn toe te rekenen, een afschrift van de aanvraag, bedoeld in artikel 24, tweede lid, van de Wet op de rechtsbijstand, dan wel

2. een verklaring van het bestuur van de raad voor rechtsbijstand, bedoeld in artikel 7, derde lid, onderdeel e, van de Wet op de rechtsbijstand waaruit blijkt dat zijn inkomen niet meer bedraagt dan de inkomens bedoeld in de algemene maatregel van bestuur krachtens artikel 35, tweede lid, van die wet;

TENEINDE:

namens eiseres, Al-Ansaar, te horen eisen en concluderen op de volgende gronden:

1. KERN VAN DE ZAAK

- 1.1 Op 15 oktober 2021 onthulde NRC dat in de periode 2016 – 2018 zeker tien gemeenten, zonder deugdelijke grondslag, een particulier bedrijf hadden ingehuurd dat in het geheim onderzoeken uitvoerde naar lokale moslimgemeenschappen.¹ De onderzoekers observeerden de lokale moslimgemeenschappen zonder dat zij zich kenbaar maakten als onderzoeker van de gemeente. De rapporten die uit deze heimelijke observaties volgden, zijn enkel met de gemeenten gedeeld en moesten geheim blijven. De onderzochte moslimgemeenschappen zijn nooit van de onderzoeken op de hoogte gesteld en zij hebben de rapportages nooit voor wederhoor ontvangen.
- 1.2 Pas na de onthullingen in NRC kwam daar verandering in. Gemeenten wonnen onafhankelijk extern onderzoek in en boden publiekelijk excuses aan voor de geheime onderzoeken, daarbij werd ook op vertrouwelijke basis inzage gegeven in de rapporten.
- 1.3 Gemeente Delft vormt hierop een van de uitzonderingen. Gemeente Delft heeft géén extern onderzoek ingesteld, weigert excuses aan te bieden en geeft de moslimgemeenschap (waaronder Al-Ansaar) bovendien geen inzage in het rapport. Hoewel vaststaat dat gemeente Delft zonder concrete aanleiding en wettelijke grondslag in het geheim moslims heeft laten observeren door een particulier bedrijf en van deze observaties een geheim rapport heeft laten opstellen, vindt gemeente Delft dat zij niet onrechtmatig heeft gehandeld. Hoe de gemeente tot deze conclusie komt is een raadsel: gemeente Delft heeft vrijwel niets over de opdrachtverstrekking vastgelegd, zij heeft het verloop van het onderzoek niet gecontroleerd en zij baseert haar mening enkel op de informatie die zij achteraf van het bedrijf NTA heeft verkregen en een gebrekkige externe juridische analyse.²
- 1.4 In gemeente Delft zijn twee moskeeën: de Sultan Ahmet Moskee Delft en Al-Ansaar. Al-Ansaar is de grootste moskee in gemeente Delft en blijkt in opdracht van de gemeente te zijn onderzocht door NTA.³ Al-Ansaar probeert al twee jaar te achterhalen hoe dit onderzoek is verlopen en wat in het rapport van NTA ("**NTA-rapport**") staat. De brief⁴ en mondelinge verzoeken⁵ van Al-Ansaar hebben geen succes, want gemeente Delft houdt de luiken gesloten en weigert het NTA-rapport aan Al-Ansaar te verstrekken.

¹ NRC, d.d. 15 oktober 2021, "Undercover naar moskee: geheim onderzoek naar islamitische organisaties", overgelegd als **Productie EP01**.

² NRC, d.d. 11 november 2021, 'Undercover? De gemeente wilde graag 'rauw beeld': "Ook enkele andere gemeenten verwijzen naar de geruststellende woorden van het bureau. Volgens burgemeester Marja van Bijsterveldt (CDA) van Delft is in haar stad niets ongeoorloofds gebeurd, NTA „heeft ons verzekerd" dat dit zo is." Overlegd als **Productie EP02**.

³ Voorafgaand aan de publicatie in NRC nam gemeente Delft contact op met Al-Ansaar om hen te melden dat er een publicatie komt over een onderzoek dat naar hen was uitgevoerd. Daarnaast heeft burgemeester Van Bijsterveldt aan Omroep West bevestigd dat het onderzoek naar Al-Ansaar is uitgevoerd. Zie **Productie EP03** 'Delft maakte veel fouten bij moskee onderzoek'.

⁴ De brief van Al-Ansaar aan gemeente Delft d.d. 9 maart 2022 wordt overgelegd als **Productie EP04**.

⁵ Al-Ansaar heeft in een gesprek met de burgemeester verzocht om inzage in het NTA-rapport. Dat verzoek werd door de burgemeester geweigerd.

- 1.5 Gelet op de consequente weigering door gemeente Delft om inzage te geven in het NTA-rapport en het uitgevoerde onderzoek, in combinatie met de sterke aanwijzingen dat het door gemeente Delft uitgevoerde onderzoek onrechtmatig is jegens Al-Ansaar, heeft zij geen andere keuze dan op grond van artikel 843a Rv een verzoek tot afschrift en inzage te doen in het NTA-rapport en alle versies die hiervan bestaan. Alleen dan kan Al-Ansaar haar juridische positie bepalen. Daarnaast verzoekt Al-Ansaar om afschrift en inzage in de bijbehorende stukken en correspondentie, waaronder een aantal bescheiden die via de Woo zijn verstrekt, maar vanwege de zwartlakingen niet of slechts (zeer) beperkt bruikbaar zijn als ondersteunend bewijs voor haar civiele vordering.
- 1.6 In deze dagvaarding licht Al-Ansaar toe dat aan alle voorwaarden van een 843a-verzoek is voldaan. Al-Ansaar heeft een rechtmatig belang bij verkrijgen van de bescheiden, er bestaat een rechtsbetrekking tussen Al-Ansaar en gemeente Delft en NTA, en de bescheiden zijn voldoende bepaald. Daarnaast zal Al-Ansaar toelichten dat deze 843a-procedure geen doorkruising vormt van de bestuursrechtelijke weg (de Woo), en dat er geen gewichtige redenen zijn die inzage in de bescheiden in de weg staan.
- 1.7 Het uitbrengen van de dagvaarding heeft enige tijd op zich laten wachten, omdat Al-Ansaar eerst geschikte juridische bijstand moest vinden.
- 1.8 Deze dagvaarding is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1:	Inleiding
Hoofdstuk 2:	Partijen
Hoofdstuk 3:	Het onderzoek van NTA en het NTA-rapport
Hoofdstuk 4:	Gedragingen van gemeente Delft na onthullingen NRC
Hoofdstuk 5:	Samenloop 843a en de Woo
Hoofdstuk 6:	De 843a-vordering
Hoofdstuk 7:	Geen gewichtige redenen
Hoofdstuk 8:	De wijze waarop afschrift wordt verschaft
Hoofdstuk 9:	Substantiëringsplicht
Hoofdstuk 10:	Bewijsaanbod
Hoofdstuk 11:	Bevoegdheid

2. PARTIJEN

Al-Ansaar

- 2.1 Al-Ansaar is een in 2007 opgerichte stichting. De geschiedenis van Al-Ansaar begint decennia eerder en voert terug tot 1982. Dat is het jaar waarin Al-Ansaar werd opgericht, zij het als vereniging en nog niet als stichting. Al-Ansaar ontstond uit een samenkomst van ongeveer 13 gastarbeiders, die allen moslim en van Marokkaanse afkomst waren. Zij kwamen in Delft bij elkaar en vormden met elkaar een gemeenschap op een kleinschalige locatie van de gemeente Delft. Dat was niet ongebruikelijk: Turkse gastarbeiders vormden in 1982 bijvoorbeeld ook reeds een gemeenschap met een eigen vereniging in Delft.
- 2.2 In de jaren na 1982 groeide de gemeenschap rondom Al-Ansaar en ontstond de behoefte aan een eigen moskee. In 2007 werd met de bouw van de moskee gestart. Op dat moment wijzigde de vereniging Al-Ansaar haar rechtsvorm en werd zij een stichting. Stichting Al-Ansaar is verantwoordelijk voor de activiteiten die vanuit de gemeenschap rondom Al-Ansaar worden georganiseerd. Wekelijks bezoeken 1100 tot 1500 moslims Al-Ansaar.
- 2.3 De moskee van Al-Ansaar staat in een woonwijk waar verder geen andere openbare voorzieningen zijn. In de nabije omgeving van Al-Ansaar staan geen openbare plekken zoals winkels, markten en eetgelegenheden. De moskee staat op eigen terrein achter een hek, zie afbeelding hieronder. In de periferie van Al-Ansaar zijn dus geen openbare voorzieningen.

- 2.4 Al-Ansaar heeft in Delft een belangrijke maatschappelijke functie voor de moslimgemeenschap. Dat blijkt uit de volgende omstandigheden:

- I. Al-Ansaar organiseert veel activiteiten. Tijdens de ramadan brengt Al-Ansaar bijvoorbeeld mensen samen voor de iftar⁶ en organiseert Al-Ansaar – in samenwerking met jongerenwerkers – in de avonden zaalvoetbal. Daarnaast komen in het gebouw van Al-Ansaar dagelijks Marokkaanse of Somalische ouderen bijeen om koffie of thee te drinken en het gebed te verrichten. Ook organiseert Al-Ansaar bijeenkomsten voor vrouwen om met elkaar te spreken over kwesties die hen aangaan.
- II. Al-Ansaar zorgt ervoor dat zieken worden bezocht en familieleden van zieken worden ondersteund (vaak ook op verzoek van het Reinier de Graaf Gasthuis in Delft). Al-Ansaar regelt ook vervoer voor mindervaliden (vaak ouderen) van en naar hun ziekenhuisafspraken, de huisarts, of activiteiten van de stichting. Al-Ansaar verzorgt bovendien voorlichtingsbijeenkomsten over diabetes en overgewicht (de meest voorkomende gezondheidsproblemen binnen de gemeenschap) in de eigen taal van personen binnen de gemeenschap.
- III. Al-Ansaar faciliteert een project waarbij gastarbeiders op leeftijd worden geholpen met (financiële) problemen in verband met energierekeningen. Al-Ansaar staat daarvoor in contact met een organisatie die hulp biedt, en treedt als het ware op als bemiddelaar die mensen met elkaar in contact brengt. Vrijwilligers van Al-Ansaar fungeren daarbij indien nodig ook als tolk.
- IV. Al-Ansaar treedt meer in het algemeen op als communicatiebrug tussen organisaties en instanties enerzijds en de gemeenschap anderzijds.
- V. Al-Ansaar zet zich in voor taalonderwijs voor nieuwkomers in Nederland met verschillende migratieachtergronden. Zo heeft Al-Ansaar zelf inburgeringscursussen gegeven om immigranten met een taalachterstand te helpen om mee te kunnen komen in de Nederlandse maatschappij. Al-Ansaar helpt nieuwkomers (de laatste jaren voornamelijk Syriërs) ook in bredere zin bij integratie in de Nederlandse samenleving.
- VI. Al-Ansaar helpt personen binnen de gemeenschap die dat nodig hebben jaarlijks met het doen van belastingaangiften.

2.5 Al-Ansaar richt zich ook op de jongeren binnen de moslimgemeenschap:

- VII. Islamitische studenten van TU Delft bezoeken de moskee van Al-Ansaar; de TU Delft gebruikt Al-Ansaar zelfs in hun promoties om buitenlandse moslimstudenten te werven.
- VIII. Op woensdag en vrijdag organiseert Al-Ansaar bijles voor jongeren die op de middelbare school zitten.

⁶ De iftar is de maaltijd die gedurende de vastenmaand ramadan door moslims wordt genuttigd direct na zonsondergang.

- IX. In het weekend verzorgt Al-Ansaar Arabische les voor kinderen van 12 tot 16 jaar. Daaraan doen onder andere kinderen mee met een Marokkaanse, Somalische, Syrische en Irakese achtergrond.
- X. Al-Ansaar zorgt voor stageplekken voor jongeren bij de stichting en begeleidt jongeren bij het zoeken naar en krijgen van stageplekken.
- 2.6 Naast de organisatie van deze activiteiten, heeft Al-Ansaar lange tijd een goede en intensieve samenwerking gehad met gemeente Delft.
- 2.7 Al-Ansaar en gemeente Delft werkten onder andere nauw samen toen er in 2013 sterke aanwijzingen waren dat geradicaliseerde jongeren naar Syrië vertrokken, ook vanuit de omgeving van Delft. Dit was niet gerelateerd aan Al-Ansaar. Desondanks heeft Al-Ansaar vanaf dag één nauw samengewerkt met gemeente Delft om jongeren die eventueel zouden kunnen vertrekken op het juiste pad te houden. Met dat doel heeft Al-Ansaar bijvoorbeeld cursussen georganiseerd voor jonge jongens en meisjes om radicalisering tegen te gaan. Die cursussen werden gehouden binnen de moskee of het gebouw van stichting Al-Ansaar.
- 2.8 Wanneer Al-Ansaar binnen haar muren signaleerde dat groepjes jongeren zich afzonderden, dan werd er altijd voor gezorgd dat proactief toezicht werd gehouden om te voorkomen dat jongeren zouden radicaliseren. Als deze jongeren hier niet naar luisterden, werden ze weggestuurd. Dit is tussen 2010 – 2012 ook daadwerkelijk gebeurd.
- 2.9 Later bleek dat de groepen jongens die door Al-Ansaar op hun gedrag terecht werden gewezen, vertrokken naar andere moskeeën, waar zij ook weg werden gestuurd. Een aantal van hen is naar Syrië afgereisd. Ook met betrekking tot personen uit deze groep die terugkeerden vanuit Syrië naar Nederland hebben Al-Ansaar en de gemeente Delft goed contact met elkaar gehad.

Gemeente Delft

- 2.10 Verweester gemeente Delft is een gemeente in de provincie Zuid-Holland. De gemeente telt ruim 104.000 inwoners.⁷
- 2.11 De burgemeester van Delft is Marja van Bijsterveldt (hierna: “**Van Bijsterveldt**”). Van Bijsterveldt is burgemeester van Delft sinds september 2016. Zij was dus ook reeds burgemeester in de periode die voor de onderhavige procedure het meest relevant is, namelijk de periode van 2017 tot 2018.
- 2.12 Van Bijsterveldt heeft als burgemeester opdracht gegeven voor het laten uitvoeren van onderzoek naar de islamitische gemeenschap in Delft door NTA.

NCTV

- 2.13 De NCTV is een voortzetting van de in 2004 opgerichte Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding. De NCTV valt onder het Ministerie van Justitie en Veiligheid en houdt zich binnen de Rijksoverheid bezig met terrorismebestrijding, cybersecurity en nationale

⁷ Bron: CBS 1 januari 2022.

veiligheid. In de voor onderhavige procedure relevante periode (2016 – 2018) was Dick Schoof (“**Schoof**”) directeur van de NCTV.⁸ Schoof is thans secretaris-generaal van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

- 2.14 De rol die de NCTV en Schoof in deze kwestie spelen, is dubieus. De NCTV blijkt verschillende gemeenten te hebben aangespoord om het bureau NTA (zie volgende paragraaf) in te schakelen om heimelijk onderzoek uit te voeren bij moslimorganisaties. Toen vanuit gemeenten kritische vragen werden gesteld over de juridische toelaatbaarheid van deze onderzoeken, informeerde Schoof de burgemeesters van die gemeenten onvolledig over de grote juridische risico's bij deze operaties.⁹

NTA

- 2.15 NTA is het particuliere onderzoeksbureau dat in opdracht van gemeente Delft heimelijk onderzoek heeft uitgevoerd bij verschillende moslimorganisaties, waaronder bij Al-Ansaar. NTA staat voor Nuance door Training en Advies. Volgens de eigen website (www.ntadvies.nl) is NTA opgericht in 2010. Pas sinds 4 december 2018 kent NTA de structuur van een besloten vennootschap.
- 2.16 NTA is in naam een training- en adviesbureau, maar in onderhavige zaak is vooral de rol van NTA als particulier onderzoeksbureau relevant. NTA is namelijk niet in het bezit van een relevante vergunning conform de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (“**Wpbr**”).¹⁰ Volgens de Wpbr is dat wel verplicht, aangezien NTA recherchewerkzaamheden uitvoert. Artikel 1 eerste lid onder f Wpbr definieert een recherchebureau als volgt:

“een natuurlijke persoon of rechtspersoon die in de uitoefening van een beroep of bedrijf met winstoogmerk recherchewerkzaamheden¹¹ verricht, voor zover die werkzaamheden worden verricht op verzoek van een derde, in verband met een eigen belang van deze derde en betrekking hebben op een of meer bepaalde natuurlijke personen”

- 2.17 De werkzaamheden van NTA vallen onder bovengenoemde bepalingen. Dit betekent dat NTA in het bezit moet zijn van een vergunning voor particuliere recherchebureaus.

Gedragscode voor particuliere recherchebureaus

- 2.18 Een van de redenen waarom een vergunning noodzakelijk is, is omdat de werkzaamheden van particuliere recherchebureaus een zware inbreuk kunnen maken op de persoonlijke levenssfeer van de onderzochte personen. Een particulier recherchebureau met een vergunning dient zich bijvoorbeeld te houden aan de Gedragscode voor particuliere recherchebureaus. Deze Gedragscode dient de rechten en belangen van de onderzochte

⁸ Dick Schoof was van 1 maart 2013 – 19 november 2018 directeur van de NCTV.

⁹ Zie het artikel van NRC d.d. 19 december 2022: “Topambtenaar Schoof verzwegen over undercover onderzoeken naar moskeeën.”

¹⁰ Zie hiervoor de lijst met vergunninghouders, te raadplegen via: <https://www.justis.nl/producten/particuliere-beveiliging-en-recherche/documenten-wpbr>.

¹¹ Volgens artikel 1 eerste lid onder e Wpbr worden recherchewerkzaamheden zeer ruim uitgelegd: “*het vergaren en analyseren van gegevens*”.

personen te waarborgen. Uit de Gedragscode blijkt onder meer dat voor het verzamelen van gegevens het bureau steeds een belangenafweging moet maken bij het uitvoeren van een bepaalde onderzoekshandeling en daarbij rekening moet houden met de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit.¹² Voor het toepassen van de methode van observatie gelden extra waarborgen (ex artikel 7.4):

“Observatie vindt plaats indien gedragingen van iemand of hetgeen bekend moet worden om onderzoekstactische redenen niet rechtstreeks aan de onderzochte persoon of een derde gevraagd kan worden.”

- 2.19 In onderhavige situatie had NTA zijn vragen ook aan AI-Ansaar kunnen stellen. NTA heeft dat niet gedaan, maar koos er op voorhand voor om heimelijk te observeren, in plaats van zijn vragen aan AI-Ansaar te stellen. De Gedragscode is duidelijk wanneer een onderzoeksbureau over mag gaan tot het middel van observatie. Dat is enkel wanneer er duidelijke aanwijzingen zijn dat iemand zich schuldig maakt aan laakbaar of strafbaar handelen:

“Observatie is een belangrijke onderzoeksmethode als er duidelijke aanwijzingen zijn dat iemand zich schuldig maakt of zal maken aan laakbaar en/of strafbaar handelen of indien er gereede twijfel is omtrent de juistheid en volledigheid van de feiten op grond waarvan een uitkering worden wordt verlangd of verleend.”

- 2.20 Tot slot bepaalt artikel 8 van de Gedragscode dat de onderzochte personen achteraf moeten worden geïnformeerd over het onderzoek en de verwerking van hun persoonsgegevens.
- 2.21 Het is duidelijk dat NTA de bepalingen uit de Gedragscode niet heeft nageleefd en daarmee bovendien de grondrechten van AI-Ansaar en haar bezoekers heeft veronachtzaamd.

¹² Zie toelichting artikel 5.7: *“Allereerst moet de opdrachtgever zelf een gerechtvaardigd belang hebben om onderzoek te doen instellen naar (gedragingen van) iemand of de achtergrond van een persoon. Voor de opdrachtgever dient het particulier onderzoeksbureau zich af te vragen of het belang van de opdrachtgever gerechtvaardigd is. Indien een werkgever bijvoorbeeld bij herhaling bestolen wordt door zijn personeel, heeft hij een gerechtvaardigd belang om te achterhalen wie zijn vertrouwen geschonden heeft. [...] Bij de daadwerkelijke uitvoering van de opdracht moet een particulier onderzoeker telkens een afweging maken: hoe verhoudt zich het belang van de opdrachtgever tot het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de onderzochte persoon, in het bijzonder het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Deze belangenafweging kan betekenen dat de particulier onderzoeker om redenen van proportionaliteit en subsidiariteit afziet van een op zich voor de hand liggende onderzoekshandeling.”*

3. HET ONDERZOEK VAN NTA EN HET NTA-RAPPORT

Inleiding

- 3.1 Op basis van de beschikbare bewijsstukken is het voor Al-Ansaar nog niet mogelijk om precies te reconstrueren hoe het onderzoek van NTA heeft plaatsgevonden. Dat komt niet alleen doordat gemeente Delft weigert openheid van zaken te geven, maar ook doordat gemeente Delft geen zorgvuldige verslaglegging heeft bijgehouden van het onderzoek. De burgemeester bevestigt in een brief aan de raad van 11 februari 2022 dat de gemeente onzorgvuldig heeft gehandeld door de opdrachtverlening en het proces onvoldoende schriftelijk vast te leggen:

“Uit deze stukken kunnen we helaas niet anders dan concluderen dat het proces en de verslaglegging rondom de opdrachtverlening en afspraken met bureau NTA veel te wensen over heeft gelaten. Een groot deel van de afstemming is mondeling/telefonisch gegaan en hiervan is onvoldoende schriftelijk vastgelegd. Dit is deels gelegen in het feit dat sprake was van regionale financiering waardoor de gebruikelijke inkoopprocedure niet is gevolgd. Los daarvan had een en ander absoluut zorgvuldiger afgewikkeld dienen te worden en vallen er veel lessen te trekken voor een zorgvuldiger aanpak in de toekomst.”¹³

- 3.2 Op basis van de wel beschikbare informatie kan een aantal zaken worden vastgesteld. Deze beschikbare informatie is onder meer afkomstig van documenten die via de Woo ter beschikking zijn gekomen, van informatie over de werkwijze van NTA bij andere gemeenten, en gesprekken tussen de burgemeester en Al-Ansaar.

Het begin van de opdracht

- 3.3 Op 13 februari 2017 stuurde NTA een offerte aan gemeente Delft waaruit blijkt dat de gemeente in het kader van een lokale aanpak van radicalisering een netwerkanalyse van de islamitische infrastructuur in Delft wil ontwikkelen.¹⁴ Daarvoor wordt aan NTA de opdracht gegeven voor het in kaart brengen van “*de religieuze en ideologische infrastructuur binnen de islamitische gemeenschappen en het krachtenveld in relatie tot de onderlinge relaties binnen deze infrastructuur*”. Het onderzoek zou de “*ambitie om de informatiepositie binnen de islamitische gemeenschappen te verstreken*” ondersteunen. De offerte gaat uit van maar liefst 164 uur veldwerk. Het opgeleverde rapport heeft volgens NTA een houdbaarheid van 1 tot 2 jaar.
- 3.4 Uit deze offerte blijkt dat er geen concrete dreiging was voor het uitvoeren van een onderzoek naar de lokale moslimgemeenschap. Gemeente Delft wilde de islamitische

¹³ Raadsbrief met kenmerk 4758402, ‘Brief aangaande krachtenveldanalyse NTA’ d.d. 11 februari 2022. **Productie EP05.**

¹⁴ De concept-offerte van NTA d.d. 12 februari 2017 wordt overgelegd als **Productie EP06.**

infrastructuur in kaart brengen in het kader van een algemene aanpak naar radicalisering en extremisme.¹⁵

- 3.5 De offerte is niet getekend. Het is dan ook onduidelijk of op basis van deze offerte uiteindelijk de opdracht is verstrekt.
- 3.6 Op 15 juni 2017 is een opdrachtformulering voor de Netwerkanalyse opgesteld en uitgestuurd voor het onderzoek dat door NTA zou worden uitgevoerd naar de lokale moslimgemeenschap in Delft.¹⁶ Deze opdrachtformulering is volgens de auteur gebaseerd op de situatie in gemeente Zoetermeer. Uit de opdrachtformulering volgt dat gemeente Delft, gemeente Zoetermeer en een derde gemeente gezamenlijk de onderzoeksvraag opstellen. De auteur schrijft dat de behoeften van de drie gemeenten globaal gelijk zijn, maar dat voor gemeente Delft geldt dat “*een volledige krachtenveldanalyse moet worden opgesteld en in Zoetermeer kan het bestaande beeld worden getoetst*”. Hieruit volgt dat het onderzoek in gemeente Delft vollediger is geweest dan het onderzoek in gemeente Zoetermeer. Dit is een relevant verschil, aangezien het handelen van de gemeente Zoetermeer als onrechtmatig werd beoordeeld door het externe onderzoeksbureau dat in opdracht van de gemeente het NTA-onderzoek heeft getoetst.¹⁷
- 3.7 De onderzoeksmethode die voor gemeente Delft wordt voorgesteld, is *participerende observatie*. De passage over de onderzoeksmethode is zeer belangrijk, aangezien hieruit blijkt dat gemeente Delft opdracht gaf tot een heimelijk onderzoek naar de moslimgemeenschap. De passage wordt hierna volledig geciteerd:¹⁸

Onderzoeksmethode

Een landelijk beproefde methode om een krachtenveldanalyse te maken van gemeenschappen, is het doen van participerende observaties. Deze methode komt uit de antropologie. Onderzoekers die zijdelings deel uitmaken van de gemeenschappen, participeren in de gemeenschap en observeren wat er gebeurt. Om onderzoeksresultaten niet te beïnvloeden, kan niet worden aangegeven dat er een onderzoek wordt uitgevoerd. Wel participeren onderzoekers met hun eigen identiteit, het is dus geen undercover-operatie. Na afloop van het onderzoek is het van belang dat het onderzoek zelf en de uitkomsten vertrouwelijk behandeld worden.

- 3.8 Voordat wordt ingegaan op deze passage, is het relevant om te weten dat er twee vormen zijn van participerende observatie:
- I. de onderzoeker maakt aan de gemeenschap duidelijk dat hij bezig is met een onderzoek en participeert vervolgens in deze gemeenschap; en

¹⁵ Zie Aanvullende Vragen onderzoeksproces Delft d.d. 22 oktober 2021 (Woo nr. 12, **Productie EP07**): “NTA heeft in Delft geen onderzoek gedaan naar acute dreiging maar ihkv de lokale aanpak radicalisering en extremisme gekeken naar kwetsbaarheden en weerbaarheden in de gemeente.”

¹⁶ Zie e-mail gemeente Delft d.d. 15 juni 2017 (Woo nr. 2, **Productie 08**) met als bijlage de Netwerkanalyse opdrachtformulering (Woo nr. 3, **Productie 09**)

¹⁷ Zie Van der Feltz rapport over de onrechtmatigheid van het onderzoek van NTA in Zoetermeer, overgelegd als **Productie 10**. De conclusies van Van der Feltz zullen, gelet op het bovenstaande, ook grotendeels van toepassing zijn op het handelen van gemeente Delft.

¹⁸ Netwerkanalyse opdrachtformulering (Woo nr. 3, Productie 09).

- II. de onderzoeker maakt *niet* aan de gemeenschap duidelijk dat hij bezig is met een onderzoek, en participeert vervolgens in de gemeenschap terwijl deze gemeenschap niet weet dat zij onderwerp zijn van een onderzoek (en daar dus ook geen toestemming voor hebben gegeven).
- 3.9 Deze tweede vorm van participerende observatie is omstreden. Zelfs ambtenaren binnen de NCTV achten deze vorm van onderzoek onrechtmatig wanneer een gemeente zonder aanleiding participerende observatie toepast.¹⁹
- 3.10 Het verschil tussen beide vormen van participerende observatie is cruciaal voor een goed begrip van deze zaak en van het handelen van gemeente Delft en NTA. Want de vorm van participerende observatie die gemeente Delft voorstelt, is de tweede vorm. Er staat immers dat “om onderzoeksresultaten niet te beïnvloeden, [...] niet [kan] worden aangegeven dat er een onderzoek wordt uitgevoerd”. Waar de verwarring begint, is bij de volgende zin: *“Wel participeren onderzoekers met hun eigen identiteit, het is dus geen undercover-operatie”*. Die zin klopt niet. Wat de naam of identiteit van de persoon is die het onderzoek uitvoert, is namelijk niet relevant. Iemand kan zich uiteraard gewoon voorstellen onder zijn eigen naam, zoals Jeroen, Saskia of Mohammed. Die naam zegt op zichzelf niets. Waar het bij undercover of heimelijk onderzoek om gaat, is dat degene die wordt onderzocht niet weet dat er een onderzoek naar hem wordt gedaan. Dat is precies wat gemeente Delft voor ogen had, gelet op de zinsnede *“dat niet kan worden aangegeven dat er een onderzoek wordt uitgevoerd”*. De gemeente wilde dat de onderzoekers van NTA zouden participeren en observeren in de lokale moslimgemeenschap zonder kenbaar te maken dat zij in opdracht van gemeente Delft een onderzoek naar hen uitvoerden. Nota bene: de onderzoeksmethode die de ambtenaar van gemeente Delft hier voorstelt is dezelfde methode als NTA hanteerde bij andere onderzoeken naar moslimgemeenschappen, zoals in Veenendaal en Zoetermeer.²⁰
- 3.11 Mogelijk dacht de ambtenaar die het voorstel opstelde en schreef dat er geen sprake zou zijn van een undercoveronderzoek, enkel aan onderzoekers die met een valse identiteit infiltreren in een gesloten gemeenschap. Hoewel dat de meest verstrekkende vorm van undercoveronderzoek is, kwalificeert het voorstel van gemeente Delft ook als undercoveronderzoek aangezien de onderzoeker voor zijn doelgroep verborgen houdt dat hij een onderzoek verricht.
- 3.12 Aldus heeft gemeente Delft op basis van haar opdrachtformulering NTA de instructie gegeven om de lokale moslimgemeenschap te laten onderzoeken via participerende observatie zonder aan de onderzochte moslims kenbaar te maken dat een onderzoek naar hen werd uitgevoerd. Om semantische discussies te voorkomen zal in het vervolg over een ‘heimelijk onderzoek’ worden gesproken. Dat het gaat om een heimelijk onderzoek kan moeilijk ter discussie staan, aangezien dit volgt uit de hiervoor geciteerde bewoordingen van de gemeente (*“om onderzoeksresultaten niet te beïnvloeden, kan niet worden aangegeven dat er een onderzoek wordt uitgevoerd”*).

¹⁹ E-mails NCTV d.d. 24 juli 2017, overgelegd als **Productie 11**.

²⁰ Zie onderzoeken Zoetermeer en Veenendaal. Zie Productie 10 (Van der Feltz rapport) en **Productie 12** (correspondentie tussen Veenendaal en NTA d.d. 17 oktober 2021)

- 3.13 Hoewel de documentatie rondom de opdrachtverlening gebrekkig is, is het waarschijnlijk dat deze opdrachtformulering de definitieve opdracht behelst die aan NTA is verstrekt. De opdrachtformulering werd namelijk in dezelfde vorm op 27 juli 2017 nog intern gedeeld en op 31 juli 2017 werd via een Whatsappbericht aan een medewerker van NTA de bevestiging gegeven voor het onderzoek:²¹

- 3.14 Dat een opdracht voor een heimelijk onderzoek naar de lokale moslimgemeenschap via Whatsapp wordt beklonken is tekenend voor de wijze waarop gemeente Delft dit proces heeft uitgevoerd. In de e-mailcorrespondentie van 27 juli 2017 staat nog dat de opdrachtformulering zal worden “aangescherpt”, maar uit niets blijkt dat dit daadwerkelijk is gebeurd en wat een eventuele aanscherping zou inhouden. Aangezien de opdrachtformulering en de voorgestelde onderzoeksopzet ook in andere gemeenten op exact dezelfde manier werd uitgevoerd, lijkt het zeer onwaarschijnlijk dat gemeente Delft uiteindelijk voor een geheel andere onderzoeksmethode heeft gekozen.

Het onderzoek door NTA

- 3.15 Er is weinig bekend over het door NTA uitgevoerde onderzoek. Het staat vast dat Al-Ansaar het onderwerp was van het onderzoek. Dat is door gemeente Delft tegenover Al-Ansaar bevestigd. Vlak voor de publicatie in NRC nam gemeente Delft contact op met Al-Ansaar om een ‘head’s up’ te geven. De ambtenaar van gemeente Delft informeerde Al-Ansaar dat er een artikel van NRC zou verschijnen over onderzoeken van NTA en dat gemeente Delft ook NTA had ingeschakeld om een onderzoek uit te voeren naar, onder meer, Al-Ansaar.
- 3.16 Er zijn drie bronnen die concrete informatie verschaffen over de wijze waarop het onderzoek door NTA naar (onder meer) Al-Ansaar is gelopen:
- De eerste bron is de hiervoor beschreven opdrachtformulering van gemeente Delft waarin het voorstel richting NTA werd gedaan voor de onderzoeksmethode van heimelijke participerende observatie.
 - De tweede bron is een gesprek met de burgemeester.
 - De derde bron is een lijst met vragen en antwoorden van gemeente Delft en NTA die is opgesteld *na* de onthullingen door NRC.

²¹ Het Whatsappgesprek wordt overgelegd als **Productie EP13**.

Tweede bron: het gesprek met de burgemeester

- 3.17 Tijdens een gesprek tussen Van Bijsterveldt en het bestuur van Al-Ansaar dat op 1 februari 2022 plaatsvond bevestigde de burgemeester dat in het kader van het heimelijke onderzoek naar de lokale moslingemeenschap, medewerkers van NTA in winkelcentra in Delft jongeren (moslims) hebben geobserveerd. Dit gebeurde onder meer in Winkelcentrum De Hoven Passage in Delft. De burgemeester bevestigde eveneens dat medewerkers van NTA *de bewegingen* van deze moslimjongeren observeerde. Kortom, het was niet enkel een statische observatie, er werd kennelijk ook gekeken naar waar de moslimjongeren vandaan kwamen en waar zij naartoe gingen. Dat betekent dat ze door NTA werden gevolgd, hetgeen dus nog verder gaat dan observatie. Het is onduidelijk of de geobserveerde personen ook leden van de gemeenschap van Al-Ansaar zijn. Omdat het onderzoek van NTA mede zag op Al-Ansaar is dit aannemelijk, maar de burgemeester heeft dit niet specifiek verteld.

Derde bron: de vragen en antwoorden van gemeente Delft en NTA

- 3.18 Dat NTA *ten minste* zich schuldig heeft gemaakt aan heimelijke observaties van jongeren met een islamitische achtergrond, blijkt ook uit de lijst met vragen en antwoorden van gemeente Delft en NTA die vlak na de onthulling door NRC op 22 oktober 2021 is opgesteld.²² Dat is een relevant gegeven, aangezien op dat moment de gemeente en NTA publiekelijk onder vuur lagen. De antwoorden van NTA zijn in veel gevallen onduidelijk, ambivalent en onvolledig. Bovendien is een deel van de antwoorden zwart gelakt op grond van de Wob. Al-Ansaar geeft een aantal concrete voorbeelden ter verduidelijking. In vraag 5 wordt aan NTA gevraagd welke onderzoeksmethoden zijn ingezet in Delft:

5. Welke onderzoeksmethoden zijn ingezet om deze krachtenveldanalyse te kunnen maken? NTA maakt gebruik van wetenschappelijke methodes die binnen kwalitatief onderzoek gebruikelijk zijn zoals respondenten selectie (o.a. op basis van snowball sampling), data verzameling via onder andere semigestructureerde interviews, data analyse door middel van ordening, labeling en het vaststellen van eventuele verbanden en rapportage door middel van thick description (dichte beschrijving van onderzoeksresultaten). Hierna worden deze onderzoeksvragen beantwoord, conclusies getrokken en eventuele aanbevelingen gegeven.

- 3.19 Het antwoord zwijgt over de onderzoeksmethode van participerende observatie, terwijl uit de opdrachtformulering bleek dat gemeente Delft aan NTA de instructie gaf om een participerende observatie als onderzoeksmethode te gebruiken.
- 3.20 Twee pagina's verder blijkt dat NTA wél gebruik heeft gemaakt van (participerende) observatie. Onder het kopje "Indien gebruik is gemaakt van (participatieve) observatie(s)" blijkt dat NTA inderdaad personen heeft geobserveerd en dat deze observaties heimelijk plaatsvonden:

²² Deze lijst met vragen en antwoorden d.d. 22 oktober 2021 wordt overgelegd als Productie EP07.

Indien gebruik is gemaakt van (participatieve) observatie(s):

1. Waar is geobserveerd?

In openbare ruimten zoals markten, op straat etc.

2.

[Redacted]

3. Zo nee, waarom niet?

Zie vorig antwoord

4. Waar lag de focus van de observatie(s)?

Op bijvoorbeeld of organisaties die gevonden zijn in openbronnen (zoals KvK of eigen website) daadwerkelijk bestaan op het aangegeven adres. Hier werd de fysieke aanwezigheid van een gebouw bijvoorbeeld geverifieerd.

5. Op welke wijze is er 'geparticipeerd'?

Door in het straatbeeld aanwezig te zijn en gebruik te maken van algemene faciliteiten zoals het nuttigen van etenswaren e.d. Hierbij is geen sprake geweest van interactie.

6. Is hierbij de rol van de onderzoeker kenbaar gemaakt?

Onderzoekers van NTA maken zich in het geval van participerende observaties in openbare publiek toegankelijke ruimten kenbaar wanneer sprake is van interactie.

3.21 Hoewel NTA erkent dat het heeft geobserveerd, blijven de antwoorden nog steeds vaag, onvolledig en tegenstrijdig. Op de eerste vraag waar NTA heeft geobserveerd, volgt het antwoord "*in openbare ruimten, zoals markten, op straat, enz.*". Wat wordt bedoeld met 'enz.' is onduidelijk. Hetzelfde geldt voor het woord 'openbare ruimten', aangezien heel veel locaties openbaar zijn. De burgemeester bevestigde in haar gesprek op 1 februari 2022 met Al-Ansaar dat in elk geval in het winkelcentrum De Hoven jongeren zijn geobserveerd. Dat participerende observatie plaats vindt in een openbare ruimte maakt de observatie niet minder erg. Ook op een markt of in een winkelcentrum mag een burger verwachten niet zomaar te worden geobserveerd door de gemeente, en al helemaal niet wanneer dit gebeurt op basis van een islamitische achtergrond.

3.22 Het valt op dat de tweede vraag en antwoord zijn zwart gelakt op grond van artikel 10 lid 2 sub g Wob.²³ Aangezien deze vraag betrekking heeft op participerende observatie, is het voor Al-Ansaar relevant om te weten hoe hierop is geantwoord. In onderhavige 843a-procedure verzoekt Al-Ansaar dan ook om inzage in deze tekst.

3.23 Het antwoord op vraag 4 is volstrekt onaannemelijk, zeker in het licht van de 164 uur veldwerk die NTA voor deze opdracht rekende. Op de vierde vraag waar bij NTA de focus lag van de observaties geeft NTA als enig voorbeeld (zie het woordje "*bijvoorbeeld*" aan het begin van het antwoord) dat onderzoekers de "fysieke aanwezigheid van een gebouw" verifieerden. Dat het voor een onderzoek naar de religieuze en ideologische infrastructuur binnen de islamitische gemeenschappen noodzakelijk is om "de fysieke aanwezigheid van een gebouw te verifiëren" is op zichzelf genomen al onaannemelijk. Dat dit gebeurt door

²³ De uitzonderingsgrond van art. 10 lid 2 sub g Wob is als volgt: "*het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden*"

middel van observatie is ook al vreemd, aangezien dit gewoon kan via Google Streetview. Maar dat NTA beweert dat hierop de focus lag, is al helemaal onaannemelijk. Maar belangrijker nog, wat NTA en gemeente Delft hier stellen is niet waar. Burgemeester Van Bijsterveldt bevestigde tijdens het gesprek op 1 februari 2022 tegenover Al-Ansaar dat de observaties van NTA gericht waren op de bewegingen van jongeren met een islamitische achtergrond. Dat zijn dus geen gebouwen.

3.24 Dat NTA, in elk geval, heimelijk personen met een islamitische achtergrond in winkelcentra, op markten en op straat heeft geobserveerd, wordt ook bevestigd door vragen 5 t/m 7:

5. Op welke wijze is er 'geparticipeerd'?

Door in het straatbeeld aanwezig te zijn en gebruik te maken van algemene faciliteiten zoals het nuttigen van etenswaren e.d. Hierbij is geen sprake geweest van interactie.

6. Is hierbij de rol van de onderzoeker kenbaar gemaakt?

Onderzoekers van NTA maken zich in het geval van participerende observaties in openbare publiek toegankelijke ruimten kenbaar wanneer sprake is van interactie.

7. Zo ja, waarom wel en aan wie Zo nee, waarom niet?

Zie vorig antwoord.

3.25 Hieruit blijkt dat de observaties heimelijk plaatsvonden. Volgens NTA is er immers geen interactie plaatsgevonden en zouden medewerkers van NTA zich alleen kenbaar maken wanneer sprake is van interactie. Daarnaast blijkt hieruit dat medewerkers van NTA aan het eten waren terwijl zij heimelijk observeerden.

3.26 Dat gemeente Delft een particulier bedrijf de opdracht geeft om de lokale moslimgemeenschap in het geheim in openbare ruimten te observeren is onrechtmatig. Voor het heimelijk observeren van personen moet een deugdelijke wettelijke grondslag bestaan, die in dit geval ontbreekt. Gemeente Delft wilde meer informatie hebben over de islamitische infrastructuur van de stad. De enige aangewezen route daarvoor was om het gesprek aan te gaan met de moskeeën, en niet om de moslimgemeenschap heimelijk te observeren.

3.27 Deze heimelijke observaties naar de lokale moslimgemeenschap, waaronder naar Al-Ansaar, hebben geleid tot het bewuste "NTA-rapport". Dit NTA-rapport is nooit voor wederhoor aan Al-Ansaar voorgelegd. Het is onduidelijk wat in het NTA-rapport staat, en of de informatie die erin staat juist is. In rapporten die NTA heeft opgesteld voor andere gemeenten blijkt dat op grote schaal persoonsgegevens (zoals namen) en bijzondere persoonsgegevens (zoals religie en afkomst) zijn verwerkt. Daarnaast blijken deze rapporten ten onrechte diffamerende teksten te schrijven over de lokale moskeeën. In het rapport dat NTA bijvoorbeeld voor gemeente Veendam heeft opgesteld, bracht NTA een boogschietactiviteit van jongeren tijdens een zomerkamp in verband met voorbereidingen op de gewelddadige jihadstrijd.²⁴ Met deze volstrekt onjuiste en misplaatste suggestie, werd een moskee door NTA ten onrechte in een extremistisch gewelddadige hoek geplaatst.

²⁴ NRC, d.d. 15 oktober 2021, "Undercover naar moskee: geheim onderzoek naar islamitische organisaties", d.d. 15 oktober 2021, overgelegd als **Productie 01**.

Daarnaast bleken in het NTA-rapport vele andere feitelijke onjuistheden te staan.²⁵ Ook in Veenendaal was het NTA-rapport niet voor wederhoor voorgelegd aan de onderzochte moskeeën. Gezien de grote overeenkomsten in de opdracht aan NTA in beide gemeenten is het aannemelijk dat het NTA-rapport over de lokale moslimgemeenschap in Delft eveneens persoonsgegevens en bijzondere persoonsgegevens bevat. Bovendien vreest Al-Ansaar, gelet op de onzorgvuldigheid van NTA bij het opstellen van andere rapporten, dat over haar ook onwaarheden zijn verkondigd en dat haar naam ten onrechte wordt zwart gemaakt.

Tussenconclusie

3.28 Op basis van:

- I. de opdrachtformulering van gemeente Delft die op 15 juni 2017 en 29 juni 2017 als bijlage is verstuurd;
- II. het gesprek tussen Van Bijsterveldt en Al-Ansaar op 1 februari 2022;
- III. de vraag en antwoordlijst van NTA en gemeente Delft van 22 oktober 2021,

kan in ieder geval worden vastgesteld dat gemeente Delft de opdracht heeft gegeven voor het uitvoeren van een heimelijk onderzoek naar de islamitische gemeenschap in Delft, waaronder naar Al-Ansaar, en dat NTA in opdracht van gemeente Delft de lokale moslimgemeenschap heimelijk heeft geobserveerd op markten, in winkelcentra en op straat.

3.29 Gelet op de andere onderzoeken die door NTA in andere gemeenten zijn uitgevoerd, is het aannemelijk dat er nog veel meer aan de hand is. Al-Ansaar sluit niet uit dat medewerkers van NTA bij haar in of rond de moskee zijn geweest, dan wel dat medewerkers van NTA hebben deelgenomen aan activiteiten van Al-Ansaar.

3.30 In elk geval laat dit zien dat Al-Ansaar een zwaarwegend belang heeft om afschrift en inzage te verkrijgen in (I) het NTA-rapport en alle versies van dit rapport, (II) presentaties over het onderzoek en (III) de ongelakte Woo-stukken, zodat Al-Ansaar haar rechtspositie kan bepalen, kan vaststellen hoe er precies onderzoek naar haar gedaan is, wat nog meer is gebeurd en mogelijk daarmee ook de antwoorden van gemeente Delft en NTA kan verifiëren en tot slot kan zij daarmee de omvang van de door haar geleden schade vaststellen.

²⁵ NRC, d.d. 15 oktober 2021, "Undercover naar moskee: geheim onderzoek naar islamitische organisaties", d.d. 15 oktober 2021, overgelegd als **Productie 01**.

4. GEDRAGINGEN GEMEENTE DELFT NA ONTHULLINGEN NRC

- 4.1 In de inleiding beschreef Al-Ansaar dat na de onthullingen van NRC veel gemeenten een extern onderzoek lieten uitvoeren en publiekelijk excuses maakten vanwege het onrechtmatige onderzoek.
- 4.2 Gemeente Delft volgde een andere koers. Na de onthullingen van NRC, gaf NTA aan gemeente Delft de instructie om het NTA-rapport uit 2018 te vernietigen en stuurde NTA een nieuwe, zogenaamd definitieve versie van het NTA-rapport.²⁶ Het is evident dat NTA én gemeente Delft hiermee hun eigen straatje wilde schoonvegen. Het was opnieuw NRC die deze misstand onthulde in het artikel "*Burgemeester Delft liet een omstreden onderzoek over moskeeën vernietigen*".²⁷ Omdat deze handelingen van gemeente Delft relevant zijn voor de vorderingen van Al-Ansaar, zijn hierna een aantal relevante passages integraal opgenomen:

"Twee weken na de berichtgeving in NRC mailde onderzoeksbureau NTA een nieuwe versie van het rapport naar Delft. Die mail werd onlangs openbaar op grond van de Wet openbaarheid bestuur (Wob). Een medewerker van NTA vraagt Delft vervolgens ook de versie die de gemeente heeft – een „concept” – te verwijderen. „Vanuit dataretentie”, schrijft NTA, waarmee het doelt op beleid voor opslag van data.

Daar is „vrijwel direct” gehoor aan gegeven door ambtenaren, zegt een woordvoerder van Delft. Burgemeester Van Bijsterveldt heeft afgelopen woensdag ook zelf nog die versie van het rapport verwijderd. „Conform advies NTA”, aldus haar woordvoerder. Zo werd de versie waarover Delft beschikte, omgeuild voor een aangepast exemplaar.

[..]

Als reden voor het wisselen van rapporten gaf de gemeente aanvankelijk een onjuiste verklaring, die een dag later werd teruggenomen. De woordvoerder van Van Bijsterveldt mailde dinsdag dat er helemaal geen rapport meer bij de gemeente lag, ook geen concept. Het zou afgelopen jaren niet „zijn bewaard in de gemeentelijke systemen”.

Maar terwijl het rapport kwijt zou zijn geweest, informeerde de burgemeester wél raadsleden en moskeebestuurders over het onderzoek. Op de vraag hoe dat kan, antwoordt de woordvoerder een dag later dat de gemeente tóch over het rapport beschikte – de inmiddels verwijderde „conceptversie”. De „eerdere beantwoording” van vragen van NRC was volgens haar „onjuist” en „onvolledig”. De gemeentesecretaris zoekt nu uit „waarom dit zo is gebeurd”. De woordvoerder bevestigt dat de burgemeester de antwoorden las voor ze werden verstuurd.”

²⁶ Zie e-mail NTA aan gemeente Delft d.d. 28 oktober 2021, overgelegd als **Productie EP14**.

²⁷ NRC, d.d. 21 februari 2022, "Burgemeester Delft liet een omstreden onderzoek over moskeeën vernietigen", overgelegd als **Productie EP15**.

- 4.3 Wat hier is gebeurd, is in strijd met elke zorgvuldigheidnorm en in strijd met de wet.²⁸ Dit handelen van gemeente Delft is daarmee ook onrechtmatig. De onthullingen in NRC leidden tot veel maatschappelijke commotie over het handelen van de gemeenten én het handelen van NTA. Dat gemeente Delft vervolgens het originele NTA-rapport vernietigt, terwijl zij weet dat hierover een maatschappelijk debat bestaat, kwalificeert als onrechtmatig. In elk geval staat het hiermee vast dat er ten minste twee versies zijn van het NTA-rapport: de versie vóór de onthullingen van NRC en de versie ná de onthullingen van NRC.
- 4.4 Hoewel de eerste versie zou zijn vernietigd, blijkt uit het artikel van NRC dat gemeente Delft een exemplaar aan de NCTV heeft gestuurd. Dit betekent dat gemeente Delft alsnog over deze versie kan beschikken, zij het dat zij daarvoor mogelijk bij de NCTV moet aankloppen.
- 4.5 In hetzelfde artikel blijkt dat NTA een vergelijkbaar voorstel heeft gedaan aan gemeente Leidschendam. Die gemeente weigerde het verzoek van NTA “*vanuit de wens om zo transparant mogelijk te zijn over het uitgevoerde onderzoek*”. Zo hoort een overheidsorgaan ook te reageren wanneer het een fout heeft gemaakt. Dan moet het niet de doofpot in, maar dan moet het overheidsorgaan openheid van zaken geven.

De burgemeester weigert inzage te geven in het NTA-rapport

- 4.6 Al-Ansaar heeft in een gesprek met de burgemeester op 1 februari 2022 om inzage in het NTA-rapport gevraagd. Dit is geweigerd. Op 9 maart 2022 stuurde Al-Ansaar een brief aan gemeente Delft met wederom de vraag om inzage te verkrijgen in het NTA-rapport.²⁹ Dit werd ook geweigerd.
- 4.7 De burgemeester weigert consequent inzage te verschaffen in het NTA-rapport omdat zij zegt bevreesd te zijn dat de identiteit van de respondenten in gevaar komt. Zij schrijft hierover het volgende:

*“Door enkele personen is mij de vraag gesteld het rapport te kunnen inzien. Op dit punt moet ik helder zijn en opnieuw aangeven dat ik hiertoe niet over zal gaan. We kunnen immers nooit volledig uitsluiten dat, hoewel de informatie anoniem is verwerkt en niet direct herleidbaar is tot personen, uit het samenstel van de in het rapport opgenomen informatie de herkomst van de informatie toch indirect herleidbaar tot (een groep van) personen zou kunnen zijn.”*³⁰

- 4.8 Het standpunt van de burgemeester is om verschillende redenen onbegrijpelijk en onjuist:
- Ten eerste is het onbegrijpelijk omdat de burgemeester zelf bevestigt dat alle informatie anoniem is verwerkt en niet direct herleidbaar is tot personen. Kortom, wanneer het NTA-rapport wordt gelezen, dan zal een lezer dus niet weten wie welke informatie heeft verteld. De burgemeester schetst enkel een theoretische mogelijkheid dat via een samenstel van informatie alsnog de identiteit van een persoon kan worden vastgesteld.

²⁸ Artikel 4.1a. Woo bepaalt dat het bestuursorgaan het behoud van documenten waarop een door hem ontvangen verzoek betrekking heeft waarborgt.

²⁹ Zie Productie EP04 voor deze brief.

³⁰ Raadsbrief nr. 2207090 ‘Brief aangaande krachtenveldanalyse NTA’, 14 februari 2022. Productie EP05.

- Ten tweede blijkt uit het antwoord van de burgemeester dat in het NTA-rapport kennelijk zaken worden gezegd die negatief voor de moskeeën zijn. Een respondent zal enkel bevreesd kunnen zijn, wanneer hij 'zijn nest heeft bevuild'. Dat geeft juist extra aanleiding om het NTA-rapport wél te verstrekken, aangezien mogelijk informatie in het NTA-rapport staat die onjuist is en weersproken moet worden.
- Ten derde is Al-Ansaar de grootste moskee van Delft. Wekelijks komen er 1100 tot 1500 bezoekers. Als iemand binnen Al-Ansaar met NTA zou hebben gesproken, en die informatie anoniem is verwerkt, dan is de kans verwaarloosbaar dat de informatie herleidbaar is tot een enkele persoon.
- Ten vierde gaat het om een onderzoek dat inmiddels 6 jaar geleden is uitgevoerd. Dit maakt de reeds verwaarloosbare kans nog kleiner dat de anonieme informatie herleidbaar zou zijn.
- Ten vijfde maakt de burgemeester geen onderscheid ten aanzien van de personen aan wie het NTA-rapport moet worden verstrekt. Hoewel gemeente Delft zich onder bepaalde omstandigheden op het standpunt zou kunnen stellen dat het NTA-rapport niet integraal publiekelijk beschikbaar moet worden gesteld, geldt in dit geval dat één specifieke partij het NTA-rapport wil inzien. Die partij is Al-Ansaar, de moskee die door NTA is onderzocht en waarop het NTA-rapport betrekking heeft.
- Ten zesde gaat de burgemeester er kennelijk van uit dat zelfs in het onwaarschijnlijke scenario dat Al-Ansaar anonieme informatie van zes jaar geleden kan herleiden tot één persoon, Al-Ansaar deze respondent vervolgens iets zou 'aandoen'. Deze aanname is uiteraard onjuist. Al-Ansaar wil weten wat over haar en haar gemeenschap is geschreven en op welke wijze er onderzoek naar haar is gedaan. Zij is niet geïnteresseerd in de identiteit van de respondenten en – natuurlijk – zou zij nooit iemand iets aandoen.

De burgemeester weigert openheid te geven over de observaties

4.9 De burgemeester weigert openheid te geven over de wijze waarop het onderzoek door NTA is uitgevoerd. In het bijzonder is de burgemeester niet duidelijk over de heimelijke observaties die zijn uitgevoerd richting de lokale moslimgemeenschap. Tijdens het gesprek tussen de burgemeester en Al-Ansaar bevestigde Van Bijsterveldt dat medewerkers van NTA in winkelcentra in het geheim de lokale moslimgemeenschap hebben geobserveerd. De burgemeester bevestigde ook dat de bewegingen van de jonge moslims werden geobserveerd, hetgeen betekent dat medewerkers van NTA deze jongeren ook moeten hebben gevolgd. Immers, anders kunnen de bewegingen niet worden geobserveerd. Hoewel deze eigen bevestigingen van de burgemeester al alarmerend zijn, is hier nooit daadwerkelijk openheid van zaken gegeven hoe dit onderzoek zich afspeelde:

- I. Welke personen (van Al-Ansaar) werden geobserveerd?
- II. Hoe wist NTA dat de geobserveerde personen moslims waren of bij Al-Ansaar betrokken waren?

- III. Op basis van welke criteria werden personen (moslims) geobserveerd?
- IV. Hoe intensief heeft NTA geobserveerd? In totaal heeft NTA 164 uur aan veldwerk gedaan. Dat zou betekenen dat NTA (bijvoorbeeld) voor een periode van 2 maanden lang, 5 dagen per week, 4 uur per dag moslims heeft geobserveerd.
- V. Waar heeft NTA moslims geobserveerd? Het is bekend dat dit in winkelcentrum de Hoven gebeurde en op markten, maar mogelijk gebeurde het ook op andere plekken, bijvoorbeeld buiten de moskee van Al-Ansaar.
- VI. Waarom volgde NTA de bewegingen van moslims? Wat was hiervan het doel?
- VII. Tot waar hebben medewerkers van NTA de moslims gevolgd om hun bewegingen in kaart te brengen?
- VIII. Welke informatie heeft NTA verzameld op basis van de heimelijke observaties?

4.10 Gemeente Delft heeft richting Al-Ansaar nooit enige vorm van duidelijkheid verschaft over het door haar uitgevoerde onderzoek, behalve de constatering dat Al-Ansaar onderwerp is geweest van het onderzoek door NTA. Een gemeente die zonder concrete aanleiding in het geheim de bewegingen van een groep burgers van een bepaald geloof laat observeren door een particulier bedrijf, handelt onrechtmatig. Dat de observaties in de publieke ruimte plaatsvonden, maakt dit natuurlijk niet anders. Een gemeente mag – bijvoorbeeld – ook niet in het geheim videobeelden maken van de straat waarbij enkel de bewegingen van mensen van een bepaalde huidskleur worden gefilmd. Wat hier gebeurt, is nog erger, aangezien de observatie door medewerkers van een particulier bedrijf gebeurt waarop gemeente Delft geen enkele controle heeft gehouden. Nog steeds is er geen duidelijkheid hoe dit veldwerk precies heeft plaatsgevonden.

4.11 Voor Al-Ansaar heeft het heimelijke onderzoek diepe littekens achtergelaten. Zoals in Hoofdstuk 2 uitgebreid toegelicht vormden Al-Ansaar en gemeente Delft een twee-eenheid dat was gebaseerd op wederzijds vertrouwen en samenwerking. Dit is op twee momenten ernstig geschaad. Het eerste moment is het onderzoek van NTA naar Al-Ansaar en het tweede moment is de afhandeling van gemeente Delft na de onthullingen van NRC. Gemeente Delft had er op het tweede moment (net als andere gemeenten) voor kunnen kiezen om tegenover Al-Ansaar volledige openheid van zaken te geven en excuses te maken. In plaats daarvan houdt gemeente Delft de luiken gesloten en wil zij vooral 'verder gaan'. Dat is voor gemeente Delft makkelijk gezegd. Gemeente Delft heeft zich schuldig gemaakt aan het onrechtmatig laten observeren van haar eigen burgers en weigert vervolgens hiervoor verantwoording af te leggen. Daarmee toont gemeente Delft zich een onbetrouwbare en niet-transparante overheidsinstantie.

5. SAMENLOOP 843A EN WOO

- 5.1 Er zijn twee manieren om inzage te verkrijgen in bescheiden waarover de overheid beschikt: de Woo-procedure en 843a. Deze procedures hebben een verschillend karakter en bestaan los van elkaar. In deze zaak kiest Al-Ansaar bewust voor een 843a-vordering, aangezien zij de bescheiden nodig heeft om haar juridische positie tegenover gemeente Delft en NTA te kunnen bepalen. Dat betekent dat Al-Ansaar géén zwartgelakte documenten wenst en de route via de Woo dus niet de geëigende weg is. In dit hoofdstuk licht Al-Ansaar de verschillen tussen beide regelingen toe.

De Wet open overheid

- 5.2 De Wet open overheid (de “Woo”) is per 1 mei 2022 in werking getreden en is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (de “Wob”).³¹ De Woo regelt het recht op informatie over alles wat de overheid doet en is in het leven geroepen om overheden transparanter te maken.
- 5.3 Uitgangspunt van de Woo is dat eenieder kan verzoeken om openbaarmaking van onder de overheid berustende informatie (artikel 4.1 lid 1 Woo). De verzoeker hoeft geen belang te stellen bij zijn verzoek (artikel 4.1 lid 3 Woo). Ook bij de beslissing over de openbaarmaking van informatie door het bestuursorgaan is het belang van de verzoeker en/of van het onderwerp waarop een verzoek betrekking heeft irrelevant. De Woo gaat uit van een algemeen belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische samenleving (artikel 2.5 Woo).³² Wordt de gevraagde informatie vervolgens openbaar gemaakt (passieve openbaarmaking), dan is die informatie openbaar voor *eenieder*. Dit leidt er ook toe dat de Woo een veelheid aan gronden kent die (gehele en/of gedeeltelijke) openbaarmaking van een stuk beperken. Het resultaat is dat bescheiden in hun geheel kunnen worden geweigerd of dat bescheiden (deels) zijn zwartgelakt.

Artikel 843a Rv

- 5.4 Artikel 843a Rv bevat de regeling van het civiele inzagerecht, ook wel de exhibitieplicht genoemd. Het 843a-verzoek biedt partijen bij een geding de mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden van een ander (een wederpartij of afzonderlijke derde) inzage, afschrift of uittreksel van bepaalde bescheiden op te vragen. Het verzoek dient tot het vaststellen van de rechtspositie van de verzoeker, of ter versterking van zijn rechtspositie.³³ De regeling van artikel 843a Rv beoogt een efficiënte waarheidsvinding voor partijen bij een rechtsbetrekking te faciliteren.³⁴

³¹ Hoewel de Wob met de inwerkingtreding van de Woo is ingetrokken, zijn de onder dat regime gedane uitspraken nog zeer relevant voor de Woo. Veel van de Woo is immers geïnspireerd door de Wob en de daarbij ontwikkelde rechtspraak. Waar Al Ansaar spreekt van de Woo, zal het dus ook rechtspraak en literatuur over de Wob aanhalen.

³² Zie bijvoorbeeld ook ABRvS 28 december 2016, ECLI:NL:RVS:2016:3478, r.o. 3.1: “Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 17 februari 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BL4132) vooronderstelt de Wob het belang van openbaarmaking voor een goede en democratische besluitvorming als een op zichzelf staand belang en is het gewicht van dit belang niet afhankelijk van het onderwerp waarop de documenten betrekking hebben.”

³³ A. Holtland & N. Orlić, Verzoeken om informatie: kiezen kan doen verliezen, *Ondernemingsrecht* 2018/58.

³⁴ *Kamerstukken II* 2011/2012, 33 079, nr. 3, p. 1.

- 5.5 Alleen degene die een rechtmatig belang heeft en een rechtsbetrekking kan aantonen is gerechtigd tot het verkrijgen van bepaalde bescheiden die in het bezit zijn van een andere partij. Een geslaagd beroep op 843a Rv betekent dat alleen de verzoekende partij inzage en/of afschrift krijgt van het bescheid. Dit leidt ertoe dat in beginsel het volledige bescheid wordt verstrekt.

Samenloop artikel 843a Rv en de Wet open overheid

- 5.6 Uit het bovenstaande volgt dat zowel een Woo-procedure als een 843a-procedure erop gericht zijn om informatie te verkrijgen, maar dat de procedures voor het overige sterk van elkaar verschillen. Beide procedures kunnen naast elkaar bestaan en sluiten elkaar niet uit.³⁵ Het gaat immers om verschillende procedures, met verschillende strekkingen.³⁶ Dit volgt ook uit jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (“**ABRvS**”):³⁷

“Artikel 843a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering heeft betrekking op de kennisneming van gedingstukken door belanghebbenden in een civiele procedure. Anders dan de Wob, regelt dit artikel niet de publieke toegang tot informatie en bevat dit artikel evenmin een uitputtende openbaarmakingsregeling. [...]”

- 5.7 In de rechtspraak over dit onderwerp worden steeds de verschillen tussen de aard en het karakter van de Woo en de 843a benadrukt. Zie bijvoorbeeld:

Hoge Raad 20 december 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE3350, r.o. 4.4.4:³⁸ *“Ten slotte verdient opmerking dat voor de beantwoording van de vraag of gewichtige redenen aanwezig zijn die rechtvaardigen dat in een procedure als de onderhavige, waarin een bestuursbeslissing door de betrokkene aan de rechter ter toetsing is voorgelegd, het bestuursorgaan bepaalde gegevens geheim houdt en dus in zoverre niet aan zijn inlichtingenverplichting voldoet, op zichzelf niet beslissend is of de rechter in het kader van een LOB-procedure [Landsverordening openbaarheid van bestuur, het Antilliaanse equivalent van de Woo, adv.] de weigering om die gegevens openbaar te maken gegrond heeft geoordeeld. In een procedure als de onderhavige gaat het immers om de toegang van*

³⁵ Rechtbank Midden-Nederland 10 oktober 2019, ECLI:NL:RBMNE:2019:4685, r.o. 4.16: *“Vooropgesteld wordt dat de afwijzing van het Wob-verzoek niet in de weg staat aan toewijzing van de onderhavige, op artikel 843a Rv gebaseerde, vordering. De Wob heeft geen exclusief karakter en bevat geen geheimhoudingsplicht, maar bevat een regeling die een inzagerecht geeft aan een ieder. De maatstaven die bij toe- of afwijzing van een Wob-verzoek worden aangelegd zijn als gevolg daarvan niet één op één over te nemen in een civiele procedure op grond van artikel 843a Rv.”* (markering, Adv.)

³⁶ A. Hammerstein, Ontwikkelingen rond het inzagerecht, *Rechtsgeleerdheid Magazijn Themis*, 2020/6: *“Wie gegevens van de overheid wil hebben, kan gebruikmaken van de Wet openbaarheid van bestuur (WOB). De strekking van de WOB is een andere dan die van art. 843a Rv. De WOB gaat uit van het beginsel van openbaarheid en kent daarmee aan iedereen het recht toe informatie op te vragen, met uitzondering van de in de wet bepaalde uitzonderingen die ook neerkomen op gewichtige redenen doch in de praktijk niet eenvoudig te hanteren zijn. Ik ga daarop niet verder in. Als een verzoek onder de WOB is afgewezen, staat dit niet in de weg aan een verzoek op grond van art. 843a Rv. In essentie berust dit op het onderscheid dat ik zojuist heb vermeld.”*

³⁷ ABRvS 25 november 2015, ECLI:NL:RVS:2015:3635, AB 2016/47, m.nt. P.J. Stolk, r.o. 3.2.

³⁸ Hoge Raad 20 december 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE3350, NJ 2004/4, m.nt. J.B.M. Vranken (*Lightning Casino*). Deze uitspraak is volgens Vranken van overeenkomstige toepassing op de WOB-procedure. Vgl. A. Hammerstein, Ontwikkelingen rond het inzagerecht, *Rechtsgeleerdheid Magazijn Themis*, 2020/6, waarin hij in het kader van de WOB aan het *Casino Lightning*-arrest van de Hoge Raad refereert.

partijen tot voor die procedure relevante informatie, terwijl het in een LOB-procedure gaat om de aan een ieder toekomende aanspraak op publieke openbaarheid.”

Hof Amsterdam 27 december 2011, ECLI:NL:GHAMS:2011:BU9550, r.o. 2.11: *“Voor zover de Gemeente heeft gesteld dat de procedure van artikel 843a Rv niet tot een verplichting tot inzage en afschriften van documenten kan leiden waarvan de openbaarmaking op grond van de Wob (tot dusverre) is geweigerd verwerpt het hof dit betoog. In een procedure als de onderhavige gaat het immers om de toegang van partijen tot voor die procedure relevante informatie, terwijl het in een Wob-procedure gaat om de aan een ieder toekomende aanspraak op publieke openbaarheid. Dit betekent dat de beslissing in een Wob-procedure op zichzelf niet beslissend is voor de invulling van het begrip "gewichtige redenen" als bedoeld in het vierde lid van voornoemde bepaling, zodat het niet aangewezen is om – zoals Enschedé (in haar memorie na tussenarrest onder 2.8.3) naar voren heeft gebracht – de uitspraak in het onderhavige incident en de procedure in de hoofdzaak op te schorten totdat de bestuursrechter met betrekking tot het Wob-verzoek onherroepelijk uitspraak zal hebben gedaan.”*

Hof Den Haag 16 juli 2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:1836, r.o. 25: *“Ten slotte doet EUR een beroep op de weigeringsgrond van artikel 10, eerste lid sub c Wob. Op grond van deze bepaling blijft het verstrekken van informatie ingevolge de Wob achterwege voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld. Deze weigeringsgrond geldt echter voor het verstrekken van informatie ingevolge de Wob en kan niet in het kader van artikel 843a Rv aan FacilitylinQ worden tegengeworpen.”*

- 5.8 Kortom, Al-Ansaar heeft op grond van artikel 843a Rv een zelfstandig recht om inzage en afschrift te verkrijgen in de bescheiden waarover gemeente Delft beschikt. Vanzelfsprekend moet Al-Ansaar dan wel aan de voorwaarden uit 843a Rv voldoen. Die worden in het volgende hoofdstuk behandeld.

6. **DE 843A-VORDERING**

- 6.1 Een succesvolle vordering tot afschrift en inzage van bescheiden ex artikel 843a Rv moet voldoen aan drie cumulatieve voorwaarden: (I) er moet sprake zijn van een rechtmatig belang, (II) de bescheiden moeten zien op een rechtsbetrekking waarin de eiser partij is en (III) het moet gaan om bepaalde bescheiden.³⁹

Ad I. Rechtmatig belang

- 6.2 De eerste voorwaarde voor toewijzing van een vordering tot inzage ex art. 843a Rv is dat de eiser een “rechtmatig belang” bij dat verzoek dient te hebben. Het komt er in beginsel op aan of een partij een onredelijk voordeel geniet dan wel of haar wederpartij een onredelijk nadeel lijdt doordat een bepaald (bewijs)stuk in de procedure niet als bewijsmiddel ter beschikking komt.⁴⁰ Uit de wetsgeschiedenis bij de invoering van art. 843a Rv in 1988 kan worden afgeleid dat een rechtmatig belang bij inzage aanwezig is indien de eiser de desbetreffende bescheiden nodig heeft voor het bepalen van zijn rechtspositie.⁴¹ In onderhavige zaak heeft Al-Ansaar een belang bij afschrift en inzage in het NTA-rapport omdat alleen daarmee Al-Ansaar kan achterhalen op welke wijze het onderzoek is uitgevoerd en in welke mate haar belangen zijn geschaad. Zonder het NTA-rapport kan Al-Ansaar dit niet. Hetzelfde geldt voor de overige bescheiden die Al-Ansaar wenst te verkrijgen, waaronder alle conceptversies van het NTA-rapport, de presentaties, bijbehorende e-mails, ongelakte vraag- en antwoordlijst en het ongelakte juridisch advies.
- 6.3 Het rechtmatig belang van Al-Ansaar bij inzage en afgifte van deze bescheiden omvat het volgende:
- I. Uit deze bescheiden zal onder meer blijken:
- (a) op welke wijze NTA het onderzoek heeft uitgevoerd, waaronder ook de observaties die hebben plaatsgevonden,
 - (b) welke partijen en personen rondom Al-Ansaar in het onderzoek worden genoemd en de wijze waarop zij in het NTA-rapport worden gepresenteerd,
 - (c) welke beschuldigingen en aannames over Al-Ansaar en de betrokken personen worden geuit,
 - (d) welke conclusies NTA over Al-Ansaar heeft getrokken,
 - (e) welke adviezen NTA aan gemeente Delft heeft gegeven.

³⁹ Het derde en het vierde lid bevatten uitzonderingen op de exhibitieplicht van lid 1. Deze zullen later in dit hoofdstuk aan bod komen.

⁴⁰ MvT, Parl. Gesch. Herz. Rv, p. 553.

⁴¹ G.J. Boon, *Parlementaire geschiedenis van de nieuwe regeling van het bewijsrecht in burgerlijke zaken*, Deventer: Kluwer 1998, p. 415 – 416.

II. AI-Ansaar kan op basis van de bescheiden alle eventuele feitelijke onjuistheden in het NTA-rapport corrigeren, in de juiste context plaatsen of nuanceren. Hiermee kan AI-Ansaar haar wederhoor richting gemeente Delft verwezenlijken en eventuele geleden schade herstellen.

6.4 Afhankelijk van de informatie uit deze bescheiden kan AI-Ansaar de aard en omvang van het onrechtmatig handelen door gemeente Delft en NTA vaststellen evenals de omvang van de door AI-Ansaar geleden schade. Dat brengt AI-Ansaar tot het tweede vereiste, te weten de rechtsbetrekking.

Ad II. Rechtsbetrekking

6.5 De tweede voorwaarde is dat de vordering tot inzage bepaalde bescheiden dient te betreffen “aangaande een rechtsbetrekking waarin hij of zijn rechtsvoorgangers partij zijn”. In de wetsgeschiedenis bij de wijziging van artikel 843a Rv wordt opgemerkt dat “(...) *het in de lijn [ligt] van de met dit wetsvoorstel beoogde verruiming van art. 843a om in elk geval voor het komende recht ook een verbintenis uit onrechtmatige daad aan te merken als een rechtsbetrekking als bedoeld in die bepaling*”.⁴² Ook aan dit vereiste is voldaan. AI-Ansaar baseert zijn vordering op de gemeente Delft namelijk op het onrechtmatig handelen van gemeente Delft en van NTA.

6.6 In Hoofdstukken 3 en 4 is het onrechtmatig handelen van gemeente Delft en NTA uiteengezet. Het handelen van Gemeente Delft is onrechtmatig omdat (I) een wettelijke grondslag voor dit handelen ontbreekt (II) het onderzoek in strijd is met grondrechten (III) de gemeente Delft de zorgvuldigheidnorm heeft geschonden door het ontbreken van schriftelijke vastlegging van de opdracht en geen controle uit te oefenen op het onderzoek (IV) de gemeente weigert inzage te geven in het NTA-rapport:

I Het onderzoek is onrechtmatig omdat er geen wettelijke grondslag is

6.7 Hoewel de puzzel nog niet compleet is (vandaar ook deze 843a-vordering), kan op basis van informatie die wel voor handen is de conclusie worden getrokken dat gemeente Delft onrechtmatig tegenover AI-Ansaar heeft gehandeld. Op basis van de opdrachtformulering, de bevestiging van de burgemeester dat NTA de *bewegingen* van moslims heeft geobserveerd, en de vragen en antwoorden van 22 oktober 2021, kan worden geconcludeerd dat, in elk geval, gemeente Delft aan NTA de opdracht heeft gegeven tot het heimelijk (laten) observeren van haar burgers die een bepaalde geloofsovertuiging hebben,

⁴² F.M. Bart & A.I.M. van Mierlo, *Parlementaire geschiedenis. Herziening van het burgerlijk procesrecht voor burgerlijke zaken, in het bijzonder de wijze van procederen in eerste aanleg*, Deventer: Kluwer 2002, p. 554. Zie ook bijv. Hof Amsterdam 11 januari 2011, ECLI:NL:GHAMS:2011:BP3548, r.o. 3.20: “*In dit verband stelt het hof vast dat de grieven eveneens falen voor zover daarmee wordt betoogd dat de in art. 843a Rv verlangde rechtsbetrekking ten onrechte is aangenomen. Die rechtsbetrekking is volgens de door [Geïntimeerde] en [Geïntimeerden] uitgebrachte dagvaardingen (zoals Merck c.s. die ook begrepen lijkt te hebben, getuige haar gezamenlijke toelichting op de hier besproken grieven) gelegen in een gedraging van Merck c.s. die jegens hen onrechtmatig is: primair in de vorm van het op de markt brengen van een gebrekkig product, of anders als onrechtmatige daad in de zin van art. 6:162 BW. Op grond van deze stelling kan die rechtsbetrekking bij beoordeling van de onderhavige incidentele vordering worden aangenomen. Voor zover Merck c.s. dat wil bestrijden door wederom te betogen dat niet mag worden aangenomen dat [Geïntimeerde] en [Geïntimeerden] allen Vioxx hebben gebruikt, kan het hof slechts, andermaal, herhalen hetgeen het onder 3.11 heeft overwogen.*”

door een particulier bedrijf, zonder dat hiervoor een concrete aanleiding bestond én zonder dat gemeente Delft deze observaties heeft gecontroleerd. Omdat de burgemeester bevestigde dat zelfs de “bewegingen” van moslims zijn geobserveerd, betekent dit, dat de medewerkers van NTA de moslims ook gevolgd.

- 6.8 De aanleiding voor de observaties was volgens gemeente Delft de angst voor radicalisering, is een algemene maatschappelijke angst die op geen enkele wijze een gerichte heimelijke observatie van personen met een bepaalde religie rechtvaardigt. Als er een daadwerkelijke vrees voor radicalisering bij specifieke personen zou zijn, dan had gemeente Delft natuurlijk onmiddellijk de politie of AIVD moeten inlichten.
- 6.9 Voor deze heimelijke observatie kan geen wettelijke basis gevonden worden voor dit handelen van gemeente Veendam in artikel 172 Gemeentewet of in enig ander artikel van deze wet.
- 6.10 Artikel 172 Gemeentewet kan dan ook niet als grondslag worden gebruikt voor handelen dat een inbreuk maakt op grondrechten.⁴³ Ook had Gemeente Veendam deze opdracht nooit mogen uitbesteden aan een private partij - er moet immers een uitdrukkelijke wettelijke grondslag bestaan voor het uitbesteden van overheidstaken, wat hier niet het geval is.⁴⁴ Tevens heeft Gemeente Veendam onrechtmatig gehandeld omdat de opdrachtverlening in strijd was met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

II Het onderzoek is in strijd met grondrechten

Inbreuk op de persoonlijke levenssfeer

- 6.11 De handelwijze van gemeente Delft (en NTA) maakt inbreuk op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer en is in strijd met artikel 10 Grondwet,⁴⁵ artikel 8 EVRM en artikel 17 IVBPR.⁴⁶ Gemeente Delft heeft aan een particulier bedrijf de opdracht gegeven om een heimelijk onderzoek uit te voeren naar de lokale moslimgemeenschap ten einde de islamitische infrastructuur van gemeente Delft in kaart te brengen. Uit de opdrachtformulering volgt dat gemeente Delft aanstuurde op de methode van participerende observatie zonder dat aan de moslimgemeenschap kenbaar werd gemaakt dat zij onderwerp van het onderzoek waren. Uit de antwoorden die NTA zelf heeft gegeven, wordt bevestigd dat NTA de moslimgemeenschap heeft geobserveerd op markten, straten en publieke ruimten. Gemeente Delft heeft aldus aan NTA de opdracht gegeven om langdurig

⁴³ Zie bijvoorbeeld Raad van State, 9 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2912; Rechtbank Oost-Brabant, 30 januari 2017, ECLI:NL:RBOBR:2017:415, r.o. 7.9; Rechtbank Rotterdam, 31 juli 2018, ECLI:RBROT:2018:6229, r.o. 7.2.

⁴⁴ Centrale Raad van Beroep (CRvB), 16 september 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:2947 en CRvB, 17 februari 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:425.

⁴⁵ Artikel 10 van de Grondwet bepaalt dat eenieder, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht heeft op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer. Dit betekent dat iemands persoonlijke vrijheid niet wordt gehinderd en/of beïnvloed door externe factoren, zoals inmenging van de overheid, en dat iemand zelf kan bepalen wie welke informatie over hem of haar verkrijgt.

⁴⁶ Artikel 8 EVRM en artikel 17 IVBPR bevatten het recht op respect voor een ieder zijn privéleven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie. Het recht op privéleven bevat ook bescherming van persoonsinformatie in zich. Daarnaast kan het contact dat mensen leggen, ook wanneer dit in een publieke sfeer gebeurt, onder de bescherming van artikel 8 EVRM vallen, zie EHRM 12 januari 2010, nr. 415/05 (Gillan and Quinton t. het Verenigd Koninkrijk), r.o. 61-62; Zie ook EHRM 15 mei 2012, nr. 49458/06 (Colon t. Nederland).

de moslimgemeenschap, waaronder Al-Ansaar, in het geheim te observeren en daar een schriftelijke rapportage van te maken. Inmenging van een overheidsorgaan in het privéleven van zijn burgers mag alleen indien daar een wettelijke grondslag voor bestaat én de maatregel noodzakelijk is.

- 6.12 In onderhavig geval is er geen wettelijke grondslag voor het heimelijk observeren van een groep burgers van een bepaalde religie. De Gemeentewet biedt geen (enkele) basis voor het inzetten van het middel 'heimelijke observatie' voor het vergaren van informatie. In de Gemeentewet staat dus ook niet in welke gevallen, en onder welke voorwaarden heimelijk toezicht mag worden ingezet. De wet kent evenmin waarborgen om misbruik van de bevoegdheid te voorkomen. Als een inmenging niet is voorzien bij wet, dan komt het EHRM tot het oordeel dat er geen objectieve en redelijke rechtvaardiging bestaat voor de inmenging en dat sprake is van een schending van artikel 8 EVRM. Er hoeft dan niet meer te worden onderzocht of sprake is van een legitiem doel en of sprake is van noodzakelijkheid in een democratische samenleving.⁴⁷ Voor de volledigheid zal in het hiernavolgende ook nog worden besproken dat de inmenging niet noodzakelijk, niet proportioneel en niet subsidair is.
- 6.13 Het vereiste van noodzakelijkheid in een democratische samenleving omvat tevens de vraag of de maatregel voldoet aan het vereiste van subsidiariteit (is gekozen voor het minst ingrijpende middel dat geschikt is om het doel te bereiken) en het vereiste van proportionaliteit (het middel moet in redelijke verhouding staan tot het doel). Hierbij beoordeelt het EHRM of de maatregel wordt gerechtvaardigd door een dringende maatschappelijke behoefte. De noodzakelijkheidstoets moet volgens het EHRM strikter worden toegepast bij heimelijke surveillance. Voor de strikte noodzakelijkheidstoets bij heimelijke surveillance geldt dat sprake moet zijn van toezicht achteraf (zie ook art. 13 EVRM), vooral als de verzamelde data ook gedeeld wordt, en dat diegene waarover informatie is verzameld achteraf van de surveillance op de hoogte moet worden gesteld. Anders kan de beperking niet als noodzakelijk in een democratische samenleving worden beschouwd.⁴⁸ Gemeente Delft heeft geen enkele controle uitgevoerd over de wijze waarop de observaties hebben plaatsgevonden. Evenmin heeft gemeente Delft (of NTA) na de observaties Al-Ansaar geïnformeerd. Al-Ansaar werd pas twee jaar later geïnformeerd nadat NRC over deze heimelijke onderzoeken had gepubliceerd.
- 6.14 Ten aanzien van de "noodzakelijkheidseis" kan worden vastgesteld dat er voor gemeente Delft geen enkele aanleiding bestond om NTA de instructie te geven om Al-Ansaar te observeren. Gemeente Delft had als doel om de informatiepositie binnen de islamitische gemeenschappen te verbeteren om radicalisering tegen te gaan. Dat doel rechtvaardigt op geen enkele wijze een dergelijk verstrekkend onderzoek.⁴⁹
- 6.15 Ten aanzien van de "subsidiariteitseis" geldt dat gemeente Delft om haar informatiepositie over de islamitische infrastructuur te verbeteren als meest logische, eerste stap het gesprek had moeten aangaan met de islamitische gemeenschap. Dat heeft gemeente Delft niet

⁴⁷ Vgl. EHRM 18 oktober 2016, no. 61838/10 (*Vukota-Bojić t. Zwitserland*), r.o. 77-78.

⁴⁸ Szabó & Vissy v. Hungary, r.o. 73, 77, 78, 79, 86.

⁴⁹ Zie bijvoorbeeld EHRM 18 oktober 2016, nr. 2017/418 (*Vukota-Bojić t. Zwitserland*); en EHRM 26 maart 1987, nr. 9248/81 (*Leander t. Zweden*).

gedaan. Al-Ansaar had aanvankelijk een open communicatielijn met gemeente Delft en partijen hadden onderling een goede relatie. Dat is ook bevestigd door gemeente Delft.⁵⁰ Dat maakt de gebeurtenissen extra wrang. Overigens geldt dat als Al-Ansaar geweigerd had om gemeente Delft te woord te staan of te helpen met haar radicaliseringsaanpak, het heimelijk observeren van Al-Ansaar nog steeds niet was toegestaan, omdat deze verstreckende onderzoeksmethode niet voldoet aan de proportionaliteitseis.

- 6.16 Ten aanzien van de proportionaliteitseis geldt immers dat het te bereiken doel in verhouding moet staan met de te nemen maatregel. Concreet betekent dit dat bij het opsporen van een ernstig misdrijf het heimelijk observeren een proportioneel middel kan zijn. Maar dat geldt niet voor de wens van gemeente Delft om meer informatie te verzamelen over de islamitische infrastructuur of om de algemene wens om radicalisering tegen te gaan. Om dat doel te bereiken is de maatregel van heimelijke observatie niet alleen zinloos, het maakt bovendien een buitenproportioneel zware inbreuk op de privacy van de leden van de Delftse moslimgemeenschap.
- 6.17 Wat zijn dan wél proportionele maatregelen om radicalisering aan te pakken en meer informatie te vergaren over de lokale moslimgemeenschap? De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) schreef in 2015 over “de rol van gemeente in de aanpak van radicalisering” dat gemeenten een taak hebben in het voorkomen van sociale spanningen en radicalisering, en noemt daartoe maatregelen zoals:
- I. het aanwijzen van een dossierhouder binnen de gemeente,
 - II. het investeren in relaties met organisaties binnen de religieuze gemeenschap, en
 - III. het investeren in deskundigheidsbevordering van eerstelijns werkers, zoals jongerenwerkers en wijkagenten.⁵¹
- 6.18 Het laten uitvoeren van een heimelijk onderzoek naar islamitische organisaties door een particulier bedrijf, is precies datgene wat de gemeente niet had moeten doen.
- 6.19 Ten overvloede geldt dat indien een burgemeester – of elk ander publiekrechtelijk orgaan – een gegronde vrees heeft voor verstoring van de openbare orde, en een onderzoek naar Al-Ansaar zou willen laten uitvoeren, dan moet hij niet een privaat onderzoeksbureau (nota bene zonder vergunning) inschakelen, maar is de enige rechtsstatelijk aangewezen route om contact te leggen met de politie of met de AIVD en de situatie met één van deze partijen bespreken. De politie en de AIVD hebben beide wettelijke bevoegdheden tot vergaand onderzoek, waaronder de bevoegdheid tot ondervragingen en undercoveroperaties. Zowel de politie als de AIVD zijn bij deze indringende operaties gebonden aan regelgeving die erop toeziet dat de rechten en belangen van de onderzochte personen (en hun omgeving) worden gewaarborgd.

⁵⁰ Raadsbrief met kenmerk 4758402, ‘Brief aangaande krachtenveldanalyse NTA’ d.d. 11 februari 2022. **Productie EP05.**

⁵¹ VNG, ‘De rol van gemeenten in de aanpak van radicalisering’, 2015, p. 3. **Productie EP16.**

- 6.20 De conclusie is dan ook dat gemeente Delft met het heimelijk laten observeren van Al-Ansaar in strijd heeft gehandeld met artikel 8 EVRM (en art. 10 Grondwet en 17 IVBPR). Daarmee handelt gemeente Delft onrechtmatig tegenover Al-Ansaar.

Strijd met het discriminatieverbod

- 6.21 De handelwijze van gemeente Delft (en NTA) is ook in strijd met het discriminatieverbod van artikel 1 Grondwet, artikel 14 EVRM (in verbinding met artikel 8 EVRM)⁵² en artikel 1 Protocol nr. 12 van het EVRM⁵³ omdat de gemeente enkel opdracht heeft gegeven om onderzoek te doen naar de moslimgemeenschap in Delft. De gemeente Delft heeft met haar opdrachtverlening aan NTA gevraagd onderzoek te doen naar de religieuze en ideologische infrastructuur binnen de islamitische gemeenschappen en naar het krachtenveld in Delft.⁵⁴ Door zich specifiek te richten op de moslimgemeenschap en niet op andere (geloofs)gemeenschappen of andere religies is er sprake van discriminatie op grond van godsdienst.
- 6.22 Volgens vaste EHRM-rechtspraak bij artikel 14 EVRM⁵⁵ levert een verschil in behandeling van personen in vergelijkbare situaties een schending op wanneer er geen objectieve en redelijke rechtvaardigingsgrond bestaat voor die discriminatoire behandeling. Daarnaast heeft het EHRM in verschillende zaken geoordeeld dat de bewijslast wordt omgekeerd wanneer de klager aannemelijk maakt dat sprake is van een verschil in behandeling in vergelijkbare situaties: het is dan aan de Staat (*in casu* de gemeente) om te bewijzen dat er een objectieve en redelijke rechtvaardigingsgrond bestaat voor de discriminatoire behandeling.⁵⁶
- 6.23 Indien eenmaal vaststaat dat er een verschil in behandeling is, is het aan de gemeente om aan te tonen dat daarvoor een rechtvaardiging bestaat.⁵⁷ Volgens vaste jurisprudentie van het EHRM is onderscheid op basis van ‘verdachte’ gronden (zoals godsdienst) alleen gerechtvaardigd is indien daarvoor ‘*very weighty reasons*’ bestaan. In dat geval moet volgens het EHRM het begrip objectieve en redelijke rechtvaardiging ‘*as strictly as possible*’ moet worden uitgelegd.⁵⁸ De ‘*very weighty reasons*’ test betekent dus dat er hoge eisen moeten worden gesteld aan de gerechtvaardigheid van de nagestreefde doelstelling,

⁵² Artikel 14 EVRM bepaalt dat het genot van de rechten en vrijheden die in het EVRM zijn vermeld, moet worden verzekerd zonder enig onderscheid op welke grond ook zoals godsdienst. Artikel 14 EVRM is een accessoir recht: het verzekert het genot van de (andere) EVRM-rechten en vrijheden zonder onderscheid en dient derhalve samen met een ander materieel recht te worden ingeroepen.

⁵³ Artikel 1 Protocol nr. 12 van het EVRM omvat een op zichzelf staand verbod op discriminatie en biedt een bredere bescherming tegen discriminatie dan artikel 14 EVRM. Discriminatie wordt verboden bij het genot van elk in de wet neergelegd recht, inclusief de rechten en vrijheden voorzien in het nationaal recht. Een klacht onder deze bepaling hoeft niet gekoppeld te worden aan een ander materieel recht van het EVRM zoals bij artikel 14 EVRM.

⁵⁴ Zie offerte van NTA, 12 februari 2017 productie EP06.

⁵⁵ In artikel 14 EVRM dient hierna ook gelezen worden artikel 1 Protocol nr. 12 van het EVRM

⁵⁶ Zie bijvoorbeeld EHRM 24 mei 2016, nr. 57325/00 (*D.H. ea. t. Tjechië*), r.o. 177; en EHRM 24 mei 2016, nr. 38590/10 (*Biaotv. Denemarken*), r.o. 92.

⁵⁷ Zie bijvoorbeeld EHRM 13 december 2005, nr. 55762/00 en 55974/00 (*Timishev t. Rusland*), r.o. 57; en EHRM 18 oktober 2022, nr. 34085/17 (*Muhammad t. Spanje*), r.o. 94.

⁵⁸ Zie bijvoorbeeld EHRM 22 december 2009, nrs. 27996/06 en 34836/06 (*Sejdić en Finci t. Bosnië Herzegovina*), r.o. 44.

alsmede aan de geschiktheid, noodzakelijkheid en proportionaliteit van de ongelijke behandeling.⁵⁹

- 6.24 Gemeente Delft heeft direct onderscheid gemaakt op grond van godsdienst door zich met het onderzoek alleen te richten op de islamitische infrastructuur in Delft, waaronder Al-Ansaar en haar gemeenschap. Er is duidelijk sprake van een ongelijke behandeling van gelijke gevallen. Waren Al-
- 6.25 Ansaar en haar gemeenschap ook onderzocht als zij niet het islamitische geloof hadden aanhangen (*'but for'*)? Het antwoord daarop is nee. Er is dan ook sprake van ongelijke behandeling op grond van godsdienst waarvoor geen rechtvaardiging is. De gemeente heeft nooit uitgelegd waarom zij alleen onderzoek heeft gedaan naar de moslimgemeenschap. Het handelen van de gemeente is discriminerend en stigmatiserend en hiervoor bestaat geen objectieve en redelijke rechtvaardiging.
- 6.26 De conclusie is dan ook dat gemeente Delft met het heimelijk laten observeren van Al-Ansaar het discriminatieverbod heeft geschonden van artikel 14 EVRM j. artikel 1 Protocol nr. 12 EVRM (en art. 1 Grondwet). Daarmee handelt gemeente Delft onrechtmatig tegenover Al-Ansaar.

III. Gemeente Delft handelt onrechtmatig door het ontbreken van schriftelijke vastlegging van de opdracht en door geen controle uit te oefenen op het onderzoek

- 6.27 Gemeente Delft heeft het proces van de opdrachtverstrekking niet gedocumenteerd. Uit de brief van de burgemeester blijkt dat de communicatie telefonisch is gegaan zonder de gesprekken ergens vast te leggen. Het groene licht voor de opdracht is via Whatsapp gegeven en er heeft geen aanbestedingstraject plaatsgevonden.
- 6.28 Hier komt nog bij dat gemeente Delft eveneens geen enkele controle heeft uitgevoerd over het door NTA verrichtte onderzoek. Gemeente Delft had na de onthullingen in NRC geen idee hoe het onderzoek daadwerkelijk was verlopen. Gemeente Delft wist niet hoe lang het onderzoek duurde, welke onderzoeksmethoden waren gebruikt, hoe lang de observaties hadden plaatsgevonden, welke personen (van Al-Ansaar) zijn geobserveerd, welke informatie op basis van deze observatie is verzameld, en ga zo verder. Als gevolg van dit zeer onzorgvuldige handelen is het onduidelijk in welke mate de rechten van Al-Ansaar zijn geschonden. Dat rekent Al-Ansaar gemeente Delft zwaar aan. Want waar het in feite op neer komt, is dat gemeente Delft aan NTA een onderzoeksopdracht heeft gegeven om de moslimgemeenschap heimelijk te observeren, om er vervolgens volledig op te vertrouwen dat NTA – een particulier bedrijf zonder vergunning – dit naar de regels van de wet uitvoert (terwijl de opdracht zelf al in strijd is met de wet).
- 6.29 Hier komt nog bij dat wanneer gemeente Delft ter verantwoording wordt geroepen, zij volledig en blind afgaat op antwoorden van NTA die bij een eerste lezing al onduidelijk, tegenstrijdig en onvolledig zijn. Dat gemeente Delft nu hard roept dat er geen sprake is geweest van een heimelijk onderzoek, terwijl uit de opdrachtformulering blijkt dat wel degelijk de instructie is gegeven tot het uitvoeren van een heimelijk onderzoek (namelijk

⁵⁹ J.H. Gerards, Sdu Commentaar EVRM, art. 14 EVRM par. 3.1.

participerende observatie zonder dat de onderzoeker kenbaar maakt dat hij onderzoek uitvoert), zegt voldoende over de onzorgvuldigheid van het handelen van gemeente Delft in dit dossier.

- 6.30 Daarmee handelt gemeente Delft onrechtmatig tegenover Al-Ansaar. Allereerst omdat Al-Ansaar de kans wordt ontnomen om te achterhalen hoe het onderzoek naar haar heeft plaatsgevonden, en daarnaast omdat als gevolg van het onzorgvuldig handelen er een verhoogd risico is dat NTA misbruik heeft gemaakt van haar positie. Er was immers niemand die NTA controleerde.

IV. Gemeente Delft handelt onrechtmatig door te weigeren inzage te geven in het NTA-rapport en volledige openheid van zaken te geven omtrent het onderzoek

- 6.31 Gemeente Delft is op grond van artikel 8 EVRM⁶⁰ verplicht om aan Al-Ansaar openheid van zaken te geven over de wijze waarop gegeven van Al-Ansaar in het onderzoek aan bod zijn gekomen en op welke wijze deze gegevens zijn verwerkt. Gemeente Delft weigert dit te doen omdat zij de identiteit van de respondenten wil beschermen, terwijl vaststaat dat alle informatie in het rapport anoniem is verwerkt. Dat dit standpunt van gemeente Delft niet opgaat is in randnummer 4.8 al toegelicht.
- 6.32 Aangezien op gemeente Delft een wettelijke plicht rust om Al-Ansaar inzage te verschaffen in het NTA-rapport en het onderzoek (voor zover betrekking hebbend op Al-Ansaar) en gemeente Delft dit weigert, handelt gemeente Delft onrechtmatig tegenover Al-Ansaar.

Conclusie

- 6.33 De conclusie is dat gemeente Delft onrechtmatig jegens Al-Ansaar heeft gehandeld. Daarnaast wijzen de hiervoor genoemde feiten en omstandigheden er ook op dat NTA onrechtmatig jegens Al-Ansaar heeft gehandeld. Om de totale omvang van het onrechtmatig handelen en de schade vast te kunnen stellen, is het noodzakelijk om inzage en afschrift te verkrijgen in de bescheiden, die hierna worden toegelicht.

Ad. III Bepaalde bescheiden

- 6.34 De derde voorwaarde is dat de eiser alleen inzage kan vorderen van “bepaalde bescheiden”. Hierbij is vereist dat de bescheiden waarvan inzage wordt gevorderd in elk geval voldoende gespecificeerd moeten zijn.⁶¹ Aan dit vereiste is voldaan.
- 6.35 Al-Ansaar wenst inzage in de volgende bescheiden:
- I. Het rapport dat NTA in 2018 over Al-Ansaar heeft gemaakt, inclusief alle conceptversies van het rapport én de aangepaste versie die NTA eind oktober 2021 aan gemeente Delft heeft verstrekt. Al-Ansaar wenst inzage in alle (concept)versies van het rapport, in PDF, Word en/of PPT. Het rapport draagt de naam ‘krachtenveld’, ‘krachtenveldanalyse’, ‘netwerkanalyse’ of daarmee sterk vergelijkbare termen.

⁶⁰ Szabó & Vissy v. Hungary, r.o. 78, 79, 86.

⁶¹ Vgl. G.J.R. Kalsbeek & P.N. Malanczuk, Mogelijkheden van bewijsvergaring: recente ontwikkelingen, *Onderneming en Financiering*, 2011/2.

Daarbij geeft Al-Ansaar aan dat zij enkel geïnteresseerd is in de algemene passages uit het NTA-rapport en de passages die betrekking hebben op Al-Ansaar. Passages die *direct en enkel* betrekking hebben op andere moskeeën of islamitische organisaties uit Delft, mogen worden weggelakt.

- II. De opdrachtbevestiging van NTA en de presentatie van NTA aan gemeente Delft, en alle (concept)versies hiervan, in PDF, Word en/of PPT. Hiervoor geldt opnieuw dat passages die *direct en enkel* betrekking hebben op andere moskeeën uit Delft, mogen worden weggelakt.
- III. De ongelakte versies van de volgende bescheiden:
 - a. De opdrachtformulering (zoals toegevoegd in de bijlagen bij de e-mails van 15 juni 2017 en 27 juli 2017). De reden is dat bepaalde passages zijn zwartgelakt die een completer beeld zullen geven van de precieze opdracht van gemeente Delft aan NTA.
 - b. De vragen en antwoorden van NTA d.d. 22 en 25 oktober 2021 (document nrs. 12 en 13 van de Woo-stukken), waaronder in elk geval de zwartgelakte vragen 2 en 6. De reden is dat deze vragen betrekking hebben op de toegepaste onderzoeksmethode van participerende observatie door NTA. Juist deze passages zijn relevant om te kunnen beoordelen op welke wijze precies de (participerende het onderzoek is uitgevoerd.
 - c. Het advies van Kneppelhout en Korthals waarbij in elk geval randnummers 18, 24, 25, 26 en 35 en 59 ongelakt moeten worden verstrekt. De reden is dat precies *die* passages zijn zwartgelakt die gaan over de waarborging van persoonsgegevens en de wijze waarop het veldonderzoek is vormgegeven.
- IV. Alle e-mails tussen NTA en gemeente Delft in de periode tussen 31 juli 2017 en 1 mei 2018 die betrekking hebben op het door NTA uitgevoerde onderzoek (de krachtenveldanalyse of netwerkanalyse). Dit is de periode waarin het onderzoek heeft plaatsgevonden en de resultaten zijn gedeeld. Op basis van deze e-mails kan Al-Ansaar een reconstructie worden gemaakt van het uitgevoerde onderzoek.
- V. Alle e-mails tussen NTA en gemeente Delft in de periode tussen 1 oktober 2021 en 1 maart 2022 die betrekking hebben op het door NTA uitgevoerde onderzoek in 2017 / 2018 (de krachtenveldanalyse of netwerkanalyse) en op het NRC artikel. Dit is de periode waarin NRC de onthullingen deed en gemeente Delft op verzoek van NTA het originele NTA-rapport besloot te vernietigen. Al-Ansaar wil precies weten wat toen is gebeurd.

6.36 Nota bene: de namen van alle ambtenaren van gemeente Delft (m.u.v. de burgemeester en/of wethouder), de namen van alle medewerkers van NTA en eventuele namen en identificerende gegevens (zoals leeftijd, telefoonnummer en/of adres) van respondenten (voor zover die zichtbaar zouden zijn) kunnen worden zwartgelakt. Het is Al-Ansaar niet te doen om te achterhalen welke personen hierbij betrokken zijn geweest, Al-Ansaar wil enkel weten wat precies is gebeurd. Dat betekent overigens wel dat het tweede deel van het e-

mailadres (dus achter de @) wél zichtbaar moet blijven zodat het duidelijk is of een e-mail is verstuurd of ontvangen door gemeente Delft of door NTA.

- 6.37 De genoemde bescheiden zijn relevant voor Al-Ansaar om haar rechtspositie te kunnen bepalen tegenover gemeente Delft en NTA. Onderhavig geschil draait om de vraag op welke wijze en in welke mate gemeente Delft en NTA onrechtmatig jegens Al-Ansaar hebben gehandeld. Het is daarvoor noodzakelijk om te beschikken over het NTA-rapport uit 2018, de aangepaste versie uit 2021 en alle conceptversies van het rapport, aangezien daaruit blijkt welke informatie NTA, in elk geval, heeft verzameld en gedeeld met gemeente Delft. Daarbij zijn juist ook de conceptversies relevant, aangezien daarmee een compleet beeld van het onderzoek en de ontwikkeling van het onderzoek wordt gegeven. Om dezelfde reden is het voor Al-Ansaar ook relevant om de bijbehorende e-mailcorrespondentie te verkrijgen. Immers, in e-mails wordt doorgaans toelichting gegeven op de meegestuurde bijlagen. Hetzelfde geldt voor de offerte en de opdrachtformulering en -bevestiging en alle concepten daarvan. NTA heeft presentaties gegeven aan alle gemeenten over het onderzoek. Al-Ansaar wenst deze presentaties in te zien, aangezien daaruit blijkt welke conclusies en adviezen NTA aan gemeente Delft heeft gegeven.

Originele 2018 versie van NTA-rapport berust in elk geval bij NCTV

- 6.38 Gemeente Delft heeft tegenover NRC bevestigd dat zij de originele versie van het NTA-rapport uit 2018 destijds heeft verstrekt aan de NCTV. Dit komt overeen met de werkwijze van andere gemeenten die eveneens afschriften van het NTA-rapport aan de NCTV hebben verstrekt. Voor zover gemeente Delft niet meer zelf over het NTA-rapport uit 2018 beschikt, dient gemeente Delft de NCTV te benaderen en haar te verzoeken een kopie te verstrekken ten behoeve van onderhavige procedure. Van een partij mag immers worden verwacht dat deze zich inspant om de gevraagde bescheiden beschikbaar te krijgen, bijvoorbeeld door deze bij een derde op te vragen.⁶²

Conclusie

- 6.39 Uit het bovenstaande volgt dat aan alle vereisten van artikel 843a lid 1 Rv is voldaan. Al-Ansaar heeft dan ook recht op inzage en afgifte van de beslagen bescheiden.
- 6.40 Voor zover gemeente Delft zich zou willen beroepen op de uitzonderingsgronden van lid 4 geldt dat deze niet opgaan. Dit wordt in het volgende hoofdstuk toegelicht.

⁶² Zie T&C Rv, commentaar artikel 843a aant. 7 sub b, met verwijzing naar hof Den Haag 28 januari 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:544 en rechtbank Rotterdam 19 oktober 2016, ECLI:NL:RBROT:2016:8275.

7. GEEN GEWICHTIGE REDENEN

7.1 In artikel 843a lid 4 Rv staat dat gewichtige redenen ertoe kunnen leiden dat een 843a-vordering wordt afgewezen. Deze bepaling luidt als volgt:

“Degene die de bescheiden te zijner beschikking of onder zijn berusting heeft, is niet gehouden aan deze vordering te voldoen, indien daarvoor gewichtige redenen zijn, alsmede indien redelijkerwijs aangenomen kan worden dat een behoorlijke rechtsbedeling ook zonder verschaffing van de gevraagde gegevens is gewaarborgd.”

7.2 Om te bepalen of de vordering tot inzage en afgifte dient te worden afgewezen, moeten de belangen van de bezitter worden afgewogen tegen de belangen van de verzoeker. Van geval tot geval zal moeten worden beoordeeld of er sprake is van “gewichtige redenen” die aan toewijzing van inzage en afgifte in de weg staan.⁶³ De Hoge Raad heeft overwogen dat slechts van gewichtige redenen sprake kan zijn indien in de concrete omstandigheden van het geval de belangen waarop de geheimhoudingsplicht ten aanzien van de verlangde inlichtingen of stukken zich in het bijzonder richt, zwaarder wegen dan het zwaarwegende maatschappelijk belang dat in rechte de waarheid aan het licht komt.⁶⁴ Hieruit volgt dat een beroep op “gewichtige redenen” niet snel zal slagen.⁶⁵ In het onderhavige geval leidt een belangenafweging tot de conclusie dat geen sprake is van “gewichtige redenen” die aan inzage en afgifte in de weg staan. Dit blijkt uit het volgende.

7.3 Hiervoor heeft Al-Ansaar uiteengezet dat zij een zwaarwegend belang heeft bij inzage en afschrift van de bescheiden. Alleen op basis van deze bescheiden komt de waarheid aan het licht en kan Al-Ansaar reconstrueren op welke wijze het onderzoek is gegaan en wat de omvang van de schade is.

7.4 Gemeente Delft zou zich op drie standpunten kunnen beroepen:

- I. De bescheiden zijn in het Woo-verzoek al afgewezen of zijn op grond van de Woo zwart gelakt.
- II. De bescheiden bevatten vertrouwelijke informatie in de zin van artikel 25 Gemeentewet.

⁶³ R.R. Verkerk & M.C. Schuijt, *Sdu Commentaar Burgerlijk procesrecht*, art. 843a Rv, aant. 8.

⁶⁴ Hoge Raad 11 juli 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC8421, NJ 2009/451, m.nt. E.J. Dommering, r.o. 3.4.2: *“Zoals (onder meer) blijkt uit art. 22 Rv., geldt de op partijen rustende verplichting om in het kader van een civiele procedure inlichtingen te verstrekken dan wel stukken over te leggen, niet onder alle omstandigheden. Gewichtige redenen kunnen een weigering van een partij om aan die verplichting te voldoen rechtvaardigen. Voor dit laatste is het bestaan van een wettelijke verplichting van deze partij tot geheimhouding van de van haar verlangde inlichtingen of stukken, op zichzelf niet voldoende, omdat slechts van gewichtige redenen sprake kan zijn indien in de concrete omstandigheden van het geval de belangen waarop de geheimhoudingsplicht ten aanzien van de verlangde inlichtingen of stukken zich in het bijzonder richt, zwaarder wegen dan het zwaarwegende maatschappelijk belang dat in rechte de waarheid aan het licht komt.”* (markering, Adv.)

⁶⁵ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht: artikel 843a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*, Deventer: Wolters Kluwer 2010, p. 236.: *“Een en ander brengt met zich dat wie een beroep wil doen op gewichtige redenen, dat beroep deugdelijk moet onderbouwen, bij gebreke waarvan de rechter geen behoorlijke afweging kan maken. Daarmee is tevens gegeven dat een beroep op gewichtige redenen niet snel slaagt.”*

- III. Het rapport bevat anonieme informatie, maar desalniettemin bestaat er een mogelijkheid dat deze informatie te herleiden is tot de identiteit van een respondent.

Ad I: eventuele afwijzing Woo is geen ‘gewichtige reden’ in de zin van artikel 843a Rv.

- 7.5 Het feit dat gemeente Deflt een Woo-verzoek tot openbaarmaking heeft afgewezen of bepaalde delen heeft zwart gelakt vormt op zichzelf geen “gewichtige reden” in de zin van artikel 843a lid 4 Rv. Zoals in Hoofdstuk 5 uiteengezet is de 843a-vordering een aparte procedure, met een eigen toetsingskader die wezenlijk afwijkt van de Woo (die door een ieder kan worden ingeroepen en waarbij een document direct voor iedereen openbaar is). Dit standpunt is meermalen bekrachtigd in de rechtspraak:

E.C. Pietermaat & N.N. Bontje, Openbaarheid en behoorlijkheid, NTB 2016/9: *“Het feit dat bepaalde informatie op grond van een Wob-verzoek niet openbaar wordt gemaakt, betekent ook niet dat de betreffende informatie niet kan worden verstrekt in het kader van een vordering op grond van artikel 843a Rv. Daarvoor is relevant dat de maatstaf in artikel 843a Rv om informatie niet in het geding te hoeven brengen (“gewichtige redenen”; zie artikel 843a, vierde lid, Rv) een andere maatstaf is dan de uitzonderingsgronden en beperkingen van de Wob.”*

Hof Den Haag 16 juli 2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:1836, r.o. 25: *“Ten slotte doet EUR een beroep op de weigeringsgrond van artikel 10, eerste lid sub c Wob. Op grond van deze bepaling blijft het verstrekken van informatie ingevolge de Wob achterwege voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld. Deze weigeringsgrond geldt echter voor het verstrekken van informatie ingevolge de Wob en kan niet in het kader van artikel 843a Rv aan FacilitylinQ worden tegengeworpen.”*

Rechtbank Oost-Brabant 2 december 2015, ECLI:NL:RBOBR:2015:6911, r.o. 4.8: *“[...]. Het feit dat de ACM het Wob-verzoek van [eisers] tot verstrekking van het KEMA-rapport heeft afgewezen met een beroep op het geheimhoudingsregime van de Instellingswet ACM, doet aan het vorenstaande niet af. De in die procedure gehanteerde maatstaf is niet dezelfde als in het kader van een beroep op artikel 843a Rv.”*

Rechtbank Haarlem 11 november 2009, ECLI:NL:RBHAA:2009:BK3259, r.o. 3.17: *“Zoals Merck zelf erkent, brengt de omstandigheid dat openbaarmaking van de marketingplannen onder de WOB is geweigerd, niet zonder meer mee dat sprake is van een gewichtige reden in de zin van artikel 843a Rv. In het onderhavige geval, waarin [A] ten behoeve van zijn concrete belangen in een civiele procedure, de beschikking wenst te krijgen over de marketingplannen, en waarin de hierna te bespreken maatregelen en voorwaarden met betrekking tot geheimhouding de vertrouwelijkheid van de gegevens waarborgen, in die zin dat de gegevens uitsluitend ten behoeve van de onderhavige procedure gebruikt kunnen worden, brengt de weigering onder de WOB, welke immers betrekking heeft op een vele ruimere openbaarmaking, geen gewichtige reden in de zin van artikel 843a Rv mee.”*

- 7.6 Hierbij speelt mee dat Al-Ansaar reeds heeft bevestigd dat zij niet geïnteresseerd is in de namen van de ambtenaren van gemeente Delft, van de werknemers van NTA of van respondenten. Zoals in randnummer 6.36 aangegeven kunnen die worden zwartgelakt voordat de bescheiden aan Al-Ansaar worden verstrekt.

Ad II: gemeentelijke geheimhouding ex artikel 25 Gemeentewet vormt evenmin een gewichtige reden

- 7.7 Voor zover gemeente Delft zich zou beroepen op artikel 25 Gemeentewet, dan geldt daarvoor eveneens dat dat op zichzelf geen “gewichtige reden” is in de zin van artikel 843a lid 4 Rv. Steeds blijft een afweging van de belangen vereist, waaronder enerzijds het belang dat de waarheid aan het licht komt en het belang voor Al-Ansaar om haar rechtspositie te bepalen en anderzijds het belang van de betreffende gewichtige reden. Zie bijvoorbeeld:

Hoge Raad 11 juli 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC8421, r.o. 3.4.6: “Zoals (onder meer) blijkt uit art. 22 Rv., geldt de op partijen rustende verplichting om in het kader van een civiele procedure inlichtingen te verstrekken dan wel stukken over te leggen, niet onder alle omstandigheden. Gewichtige redenen kunnen een weigering van een partij om aan die verplichting te voldoen rechtvaardigen. Voor dit laatste is het bestaan van een wettelijke verplichting van deze partij tot geheimhouding van de van haar verlangde inlichtingen of stukken, op zichzelf niet voldoende, omdat slechts van gewichtige redenen sprake kan zijn indien in de concrete omstandigheden van het geval de belangen waarop de geheimhoudingsplicht ten aanzien van de verlangde inlichtingen of stukken zich in het bijzonder richt, zwaarder wegen dan het - zwaarwegende - maatschappelijk belang dat in rechte de waarheid aan het licht komt.” (markering, Adv.)

ABRvS 10 juni 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1367, r.o. 14:⁶⁶ “De enkele omstandigheid dat voor (gegevens uit) het stuk een bijzondere geheimhoudingsregeling geldt, betekent niet dat sprake is van gewichtige redenen. [...]. Ook het enkele feit dat op een stuk als gevolg van besluitvorming op grond van de Gemeentewet of Provinciewet een verplichting tot geheimhouding rust, vormt geen gewichtige reden (uitspraak van 29 april 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1387). [...]. In al die gevallen zal bij de beoordeling van het verzoek om beperkte kennisneming een nadere afweging moeten plaatsvinden. Bij die afweging komt wel gewicht toe aan het uit de desbetreffende wettelijke bijzondere geheimhoudingsregeling blijkende belang bij geheimhouding (uitspraak van 12 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3686).” (markering, Adv.)

Rechtbank Rotterdam 5 februari 2013, ECLI:NL:RBROT:2013:CA1942, r.o. 4.19: “[...]. Bovendien is het bestaan van een wettelijke verplichting tot geheimhouding op zichzelf niet voldoende een weigering om aan de verplichting tot het verstrekken van inlichtingen te voldoen, te rechtvaardigen. Van gewichtige redenen kan slechts sprake kan zijn indien in de concrete omstandigheden van het geval de belangen waarop de geheimhoudingsplicht zich richt, zwaarder wegen dan het zwaarwegende maatschappelijk belang dat in rechte de waarheid aan het licht komt.”

Hof Amsterdam 5 januari 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:30, ov. 3.10: “Vervolgens is dan aan de orde of zich een van de in artikel 843a Rv genoemde uitzonderingen voordoet. Op PwC c.s. als accountant rust ter zake van de controledossiers geen geheimhoudingsplicht als bedoeld in het derde lid van artikel 843a Rv en omtrent een zwaarwichtige reden die meebrengt PwC c.s. niet gehouden kunnen worden afgifte of inzage te verstrekken is

⁶⁶ Deze uitspraak van de ABRvS gaat over artikel 8:29 Awb. De regel hieruit kan volgens A-G Snijders worden doorgetrokken naar artikel 843a lid 4 Rv. Zie Conclusie A-G Snijders bij HR 4 november 2022, ECLI:NL:PHR:2022:1013, r.o. 3.75: “In de arresten *Lightning Casino en Telegraaf/Staat* heeft de Hoge Raad art. 8:29 Awb van overeenkomstige toepassing geoordeeld op de civiele procedure. Deze arresten zijn in 2017 gecodificeerd in art. 22 Rv.91 Die bepaling is in de *Box-uitspraak* van 19 februari 2021 van overeenkomstige toepassing geacht bij art. 843a Rv (weigering inzage en afgifte wegens gewichtige redenen).”

evenmin gebleken. Weliswaar voeren PwC c.s. – terecht – aan dat de controledossiers vertrouwelijke gegevens van hun cliënten bevatten en dat zij tegenover die cliënten tot geheimhouding verplicht zijn, maar het hof is van oordeel dat dit belang – mede gelet op de hiervoor genoemde beperking van de omvang van de te verstrekken stukken en de hierna te noemen aan Colima c.s. op te leggen geheimhoudingsplicht – in het onderhavige geval minder zwaar moet wegen dan het maatschappelijk belang dat in rechte de waarheid aan het licht komt.”

Ad III. De bescherming van de identiteit van de respondenten

- 7.8 Gemeente Delft weigert het NTA-rapport vrij te geven omdat zij vreest dat daarmee de identiteit van de respondenten mogelijk wordt onthuld. Dat deze reden niet opgaat, is hiervoor in randnummer 4.8 uitgebreid toegelicht.

Het handelen van gemeente Delft

- 7.9 Bij de afweging van de belangen van gemeente Delft dienen alle omstandigheden te worden meegewogen. Daaronder valt niet alleen de ernst van wat heeft plaatsgevonden, maar uitdrukkelijk *het eigen handelen* van gemeente Delft zoals dat in Hoofdstuk 4 is uiteengezet. Gemeente Delft heeft gedurende het volledige traject, van 2017 tot en met 2022, op dit dossier op een ongekend onzorgvuldige wijze behandeld:

- Gemeente Delft heeft het gunnings- en onderzoeksproces nergens schriftelijk vastgelegd.
- Gemeente Delft heeft het door NTA uitgevoerde onderzoek op geen enkele wijze gecontroleerd. Gemeente Delft stelt niet te weten welke personen door NTA zijn geobserveerd, hoe lang is geobserveerd, op welke locaties precies is geobserveerd, welke bewegingen zijn geobserveerd (en op welke wijze personen dus zijn gevolgd door medewerkers van NTA), welke informatie is vergaard door de observaties, hoe de geobserveerde informatie is verwerkt. Gemeente Delft weet wél dat Al-Ansaar het onderwerp van het onderzoek van NTA is geweest. Aldus heeft Al-Ansaar een groot belang om alle relevante beschikbare informatie te verkrijgen om haar rechtspositie en schade te bepalen.
- Gemeente Delft heeft Al-Ansaar ook niet achteraf geïnformeerd over het onderzoek van NTA naar Al-Ansaar. Pas daags voordat het NRC-artikel zou verschijnen, nam gemeente Delft contact op met Al-Ansaar dat NTA onderzoek had gedaan naar Al-Ansaar. Kortom, de onthullingen in NRC vormden de aanleiding om Al-Ansaar te informeren, niet het onderzoek zelf.
- Gemeente Delft heeft na de onthullingen alles gedaan om geen duidelijkheid te verschaffen over het onderzoek. Gemeente Delft heeft zelfs een eerste versie van het NTA-rapport vernietigd.

- 7.10 Gemeente Delft heeft zich als overheidsinstantie van haar slechtste kant laten zien.

- 7.11 Gemeente Delft kan zich, gelet op alles wat is voorgevallen en gelet op de bewijzen dat er onrechtmatige gedragingen hebben plaatsgevonden, niet verschuilen achter een

gewichtige reden in de zin van artikel 843a Rv. In elk geval wegen de belangen van Al-Ansaar om afschrift en inzage te verkrijgen in de bescheiden vele malen zwaarder dan het belang van gemeente Delft om de waarheid verborgen te houden.

- 7.12 De conclusie van het bovenstaande is dat er geen gewichtige redenen zijn die in de weg staan aan inzage en afgifte van het onderzoeksrapport van het NTA (en de daarbij horende stukken). De 843a-vordering van Al Ansaar kan dan ook niet stranden op artikel 843a lid 4 Rv.

8. DE WIJZE WAAROP AFSCRIFT EN INZAGE WORDT VERSCHAFT

- 8.1 Uit het tweede lid van 843a Rv volgt dat de rechter kan bepalen op welke wijze afschrift en inzage wordt verschaft. De rechter heeft hierin een grote vrijheid.

Verzoek om assistentie door IT-expert en deurwaarder

- 8.2 Uit Hoofdstuk 4 blijkt dat gemeente Delft onzorgvuldig omgaat met bescheiden die bij de gemeente berusten. Rapporten worden verwijderd en e-mailcorrespondentie is niet voorhanden. Al deze zaken wijzen erop dat gemeente Delft de interne (digitale) huishouding niet op orde heeft. Dat betekent dat Al-Ansaar, bij een eventuele toewijzing van het 843a Rv verzoek, de rechter vraagt dat gemeente Delft wordt bijgestaan door de IT-experts van de gerenommeerde gerechtelijke IT-bewaarder DigiJuris en een gerechtsdeurwaarder. Zij zullen gemeente Delft assisteren bij het zoeken en vinden van de relevante bescheiden in de digitale archieven en systemen van de gemeente. Daarbij zal gemeente Delft aan de IT-experts en de deurwaarder alle medewerking verschaffen die noodzakelijk is om toegang te verkrijgen tot deze bescheiden en om uitvoering te geven aan de 843a-vordering. Onder deze medewerking wordt tevens verstaan dat de IT-expert de mogelijkheid krijgt om kopieën te maken van gegevensdragers of documenten om deze veilig te stellen en op een later moment met gemeente Delft te analyseren.
- 8.3 De deurwaarder zal daarnaast ook assisteren bij of toezien op het weglakken van de namen van ambtenaren van gemeente Delft en de medewerkers van NTA op de e-mails en documenten. Op deze wijze is Al-Ansaar verzekerd dat niet te veel en niet te weinig wordt weggelakt. De belangen van gemeente Delft blijven daarmee gewaarborgd.
- 8.4 Tot slot zal de deurwaarder ook assisteren bij of toezien op het weglakken van passages uit het NTA-rapport en de presentaties, voor zover deze passages *enkel en direct* betrekking hebben op een andere moskee of islamitische organisatie dan Al-Ansaar. Dat betekent dat (I) alle algemene passages en (II) alle passages die betrekking hebben op Al-Ansaar zichtbaar blijven. Een eenvoudige manier om dit te doen is wanneer gemeente Delft aan de deurwaarder twee versies laat zien van NTA-rapport, te weten een schone versie en een versie waarbij bepaalde passages zijn zwartgelakt. De deurwaarder kan dan eenvoudig beoordelen of de zwart gelakte passages enkel en direct betrekking hebben op een andere moskee of islamitische organisatie dan Al-Ansaar.
- 8.5 De bescheiden hoeven niet allemaal in één keer te worden verstrekt. Als het voornoemde proces van zwartlakkings langer dan (bijvoorbeeld) een week duurt, dan kunnen ook reeds de bescheiden die zijn zwartgelakt alvast aan Al-Ansaar worden verstrekt.
- 8.6 Al-Ansaar verzoekt gemeente Delft een dwangsom op te leggen zodat gemeente Delft een prikkel voelt tot nakoming. Gemeente Delft stelt zich richting Al-Ansaar zeer weigerachtig op, en heeft tot op heden geen enkele blijk gegeven van enige vorm van medewerking.

Aanvullende vordering: uitbrengen van verslag indien documenten blijken te zijn verwijderd

- 8.7 Gemeente Delft heeft aangetoond onzorgvuldig en mogelijk zelfs onbetrouwbaar om te gaan met gevoelige documenten, zoals het NTA-rapport en eventueel correspondentie omtrent het onderzoek. Indien de deurwaarder en de IT-expert constateren dat documenten zijn verdwenen, dan verzoekt Al-Ansaar dat de deurwaarder en de IT-expert een onderzoek mogen instellen naar de datum en de wijze waarop deze documenten zijn verdwenen. Al-Ansaar sluit bijvoorbeeld niet uit dat deze dagvaarding de gedachte kan opwerpen bij bepaalde personen binnen de gemeente om opnieuw documenten te (laten) verwijderen. Hoewel dergelijke acties vanzelfsprekend onrechtmatig zijn tegenover Al-Ansaar, geldt dat Al-Ansaar in dat onverhoopte scenario van de IT-expert en de deurwaarder een verslag krijgt van de wijze waarop die verwijdering is geschied. Daarbij tekent Al-Ansaar aan dat zij een appel doet op de gemeente om alle bescheiden met betrekking tot NTA en het onderzoek te bewaren.

Subsidiar: eventuele aanvullende waarborgen

- 8.8 Slechts voor het geval de rechtbank van oordeel zou zijn dat via de bovengenoemde werkwijze de belangen van gemeente Delft en/of anderen alsnog onevenredig geschaad zouden worden, wijst Al-Ansaar op de in beginsel onbeperkte mogelijkheden om aan het inzagerecht van Al-Ansaar aanvullende waarborgen te verbinden. Eventuele waarborgen zouden kunnen zijn: (i) advocaten van beide partijen krijgen eerst de gelegenheid tot inzage om daarna te bepalen welke bescheiden en delen kunnen worden ingezien, (ii) Al-Ansaar wordt gevraagd geheimhouding te betrachten ten aanzien van het NTA-rapport (met uitzondering van gebruik in eventuele procedures tegen gemeente Delft en NTA), (iii) de rechtbank bepaalt dat bepaalde passages moeten worden weggelakt.

Ten overvloede: rechtbank kan zelf eerst inzage verlangen

- 8.9 Tot slot en ten overvloede wijst Al-Ansaar op de mogelijkheid voor de rechtbank om specifieke bescheiden eerst zelf in te zien alvorens te besluiten op het verzoek tot inzage en afgifte. Na kennisneming zal de rechtbank tot een geïnformeerd oordeel kunnen komen of er sprake is van “gewichtige redenen” in de zin van artikel 843a lid 4 Rv. Deze mogelijkheid wordt expliciet aangenomen door bijvoorbeeld het hof Amsterdam:⁶⁷

“De vraag of de gronden die de Gemeente in het onderhavige geval heeft aangevoerd als gewichtige reden voor geheimhouding (haar financiële en economische belangen en die van derden, te weten bedrijven wier identiteit en rechtspositie niet dient te worden onthuld) geheimhouding met betrekking tot de ontbrekende gedeeltes uit de desbetreffende stukken rechtvaardigen, kan door het hof niet worden beantwoord zonder kennis te nemen van ook die ontbrekende gedeeltes uit die stukken. Het hof zal de Gemeente dan ook bevelen dat zij daartoe medewerking verleent door uitsluitend het hof ter vertrouwelijke kennisneming de volledige inhoud van de desbetreffende stukken te verschaffen. [...], dan zal het hof aan de hand van een afweging van de belangen in de concrete omstandigheden van het onderhavige geval beoordelen of de belangen die de Gemeente heeft aangevoerd voor haar beroep op vertrouwelijkheid zwaarder moeten wegen dan het zwaarwegende maatschappelijke belang dat in rechte de waarheid aan het licht komt.”

⁶⁷ Hof Amsterdam 27 december 2011, ECLI:NL:GHAMS:2011:BU9550, r.o. 2.12.

9. SUBSTANTIËRINGSPLICHT

- 9.1 In deze dagvaarding zijn de meeste verweren van gemeente Delft al aan de orde gekomen, waaronder ook het hoofdverweer dat inzage in het NTA-rapport de identiteit van de respondenten zou kunnen prijsgeven. Dit verweer is uitvoerig weerlegd in randnummer 4.8.
- 9.2 Daarnaast zal gemeente Delft mogelijk ten aanzien van het NTA-rapport op artikel 25 Gemeentewet wijzen. Deze bepaling staat een verzoek ex artikel 843a Rv niet in de weg. Dit is uitvoerig aan de orde gekomen in randnummer 7.7.
- 9.3 Tot slot verwijst gemeente Delft ook naar een juridisch advies van het advocatenkantoor Kneppelhout & Korthals (hierna: “**Advies K&K**”).⁶⁸ Uit het Advies K&K zou volgens gemeente Delft blijken dat de werkwijze van NTA geoorloofd en conform de regels zou zijn. Bij nadere bestudering blijken twee zaken: (I) NTA heeft het advocatenkantoor onvolledig voorgelicht, en (II) de juridische analyse van Kneppelhout & Korthals is *prima facie* gebrekkig en onjuist. Beide zaken zijn zó evident dat bij een eerste lezing van het Advies K&K die onmiddellijk duidelijk had moeten zijn.

Onvolledig voorgelicht

- 9.4 Uit het Advies K&K blijkt dat nergens aan het advocatenkantoor is gemeld dat onderzoek van NTA betrekking heeft op een onderzoek naar lokale moslingemeenschappen. De woorden “moskee” of “islam” worden in het advies in het geheel niet genoemd. In plaats daarvan wordt de adviesvraag over het onderzoek van NTA op een algemene wijze omschreven.

Advies K&K is juridisch en feitelijk onjuist

- 9.5 Het Advies K&K is op verschillende belangrijke onderdelen juridisch en feitelijk onjuist. Een aantal van deze onderdelen worden hierna uitgelicht.

Fout 1: het NTA-onderzoek zou geen betrekking hebben op personen.

- Randnummer 27 Advies K&K: *“De analyse van NTA beperkt zich tot het bekijken van de infrastructuur op organisatieniveau. Wij hebben begrepen dat NTA geen onderzoek naar personen verricht op individueel niveau. Echter, indien specifieke personen een actor zijn op lokaal niveau dan wordt hun naam en rol wel verwerkt.”*
- 9.6 Wat hier staat, is tegenstrijdig. Eerst stelt NTA dat het geen onderzoek doet naar personen op individueel niveau, maar een zin later wordt deze stelling alweer ontkracht. Daaruit blijkt dat NTA wel degelijk onderzoek doet naar personen op individueel niveau. Dat wordt ook bevestigd door de informatie die door NRC naar buiten is gebracht na inzage in door NTA opgestelde rapporten.⁶⁹

⁶⁸ Zie brief burgemeester d.d. 11 februari 2022, overgelegd als Productie EP5, de analyse van Kneppelhout & Korthals wordt overgelegd als **Productie EP17**.

⁶⁹ Zie: NRC d.d. 15 oktober 2021, “Undercover naar de moskee: geheim onderzoek naar islamitische organisaties.”, overgelegd als Productie EP01 (zie pagina’s 6 – 8).

Fout 2: het NTA-onderzoek zou geen bijzondere persoonsgegevens verwerken

- **Randnummer 43 Advies K&K:** *“Voor zover ons bekend is verwerkt NTA geen bijzondere persoonsgegevens. Indien NTA van plan is om (in de toekomst) toch bijzondere persoonsgegevens te gaan verwerken, dan zijn hierop anders, specifieke (en zeer strenge) regels van toepassing. In dat geval kunnen wij NTA hierover apart adviseren.”*

9.7 Deze paragraaf is eveneens onjuist. Kneppelhout schrijft dat geen bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt door NTA, en als NTA dat wel zou doen, dan zijn *“specifieke (en zeer strenge) regels van toepassing”*. Het onderzoek van NTA ziet juist wél op bijzondere gegevens, het onderzoek richt zich immers op de lokale islamitische gemeenschap. Voor het onderzoek in gemeente Delft staat zelfs vast dat NTA in opdracht van de gemeente moslims heeft geobserveerd en hun bewegingen heeft geobserveerd. Deze informatie is in het NTA-rapport en/of de presentatie verwerkt en daarmee zijn dus ook bijzondere persoonsgegevens verwerkt. Godsdienst kwalificeert als een bijzonder persoonsgegeven, zoals volgt uit het toen van toepassing zijnde artikel 16 Wet Bescherming Persoonsgegevens (**“WBP”**) en het thans vigerende artikel 9 lid 1 AVG. De personen die in de rapporten worden genoemd – zoals onder meer blijkt uit het rapport van Veenendaal – worden gekoppeld aan de islam en aan stromingen binnen de islam. Dit is natuurlijk een zeer relevante omstandigheid die niet in het advies wordt genoemd. Bovendien erkent Kneppelhout dat wanneer bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt *“specifieke (en zeer strenge) regels van toepassing”* zijn.

Fout 3: observatie in de openbare ruimte zou zijn toegestaan.

- **Randnummer 60 Advies K&K:** *“In beginsel is deze vorm van observatie toegestaan. Een inbreuk op de privacy van een betrokkene zal immers niet snel worden aangenomen wanneer de observatie betrekking heeft op gedragingen die in het openbaar plaatsvinden. Personen die zich in het voor het publiek toegankelijke domein bevinden, moeten er namelijk rekening mee houden dat anderen hen kunnen observeren. Daarbij dient het begrip “openbaar” ruimer worden opgevat dan louter de openbare weg. Ook op andere plaatsen die voor het publiek toegankelijk zijn mag worden geobserveerd, bijvoorbeeld in winkelcentra, hotels of restaurants. Vastgelegd in de wet is niet de mogelijkheid voor burgers of bedrijven om personen te observeren. Zolang de observatie echter in het openbaar plaatsvindt, zal dit ook geen problemen opleveren. Iedereen heeft immers de mogelijkheid om een ander in het openbaar te volgen.”*

9.8 Deze paragraaf kwalificeert als een juridische misslag. Het observeren van personen van een bepaalde religie door de overheid zonder wettelijke grondslag is in beginsel in strijd met artikel 8 EVRM, ongeacht of dit in de openbare ruimte plaatsvindt of niet.⁷⁰ Er moet een wettelijke grondslag zijn om te observeren en bovendien moet worden voldaan aan het noodzakelijkheidsvereiste, dat mede omvat de vereisten van proportionaliteit en

⁷⁰ EHRM 29 juni 2006, no. 54934/00 (Weber en Saravia), par. 95 en de daar aangehaalde rechtspraak; EHRM (GK) 4 december 2015, 47143/06 (Zakharov t. Rusland), r.o. 227 e.v. en EHRM 12 januari 2016, 37138/14 (Szabó & Vissy v. Hungary), r.o. 56 e.v. Vgl. ook EHRM 18 oktober 2016, no. 61838/10 (Vukota-Bojić t. Zwitserland), r.o. 77-78.

subsidiariteit, en het moet voorzienbaar zijn. Dat een advocatenkantoor deze basisbeginselen niet naloopt, en sterker nog, opschrijft dat deze vorm van observatie in beginsel zou zijn toegestaan en dat deze vorm van observatie “*geen problemen [zal] opleveren*”, kwalificeert als een misslag.

- 9.9 De conclusie is dat het Advies K&K op essentiële onderdelen onjuist is. Een jurist van gemeente Delft had dit eenvoudig kunnen beoordelen, maar ook een niet-jurist had op zijn minst een aantal zaken opgemerkt die niet strookten met de wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd. Los hiervan blijft het onderzoek van NTA in gemeente Delft natuurlijk onrechtmatig, of er nu een extern advies ligt of niet.
- 9.10 Tot slot zijn sommige paragrafen uit het Advies K&K zwartgelakt. Randnummer 59 is bijvoorbeeld zwartgelakt, terwijl die paragraaf juist ziet op de wijze waarop het veldonderzoek van NTA heeft plaatsgevonden. Om deze reden verzoekt Al-Ansaar inzage in (onder meer) deze passage.

10. BEWIJSAANBOD

- 10.1 Voor zover de rechtbank zich onvoldoende voorgelicht acht ten aanzien van de impact die het handelen van gemeente Delft tegenover Al-Ansaar heeft veroorzaakt, biedt Al-Ansaar aan om de heer A. Maanaoui bestuurder van Al-Ansaar te horen.
- 10.2 Voor zover de rechtbank zelf kennis wil nemen van de inhoud van het NTA-rapport en/of de bescheiden waarvan Al-Ansaar inzage vordert, wijst Al-Ansaar (ten overvloede) op de mogelijkheden die artikelen 22 Rv en 22a lid 2 Rv de rechtbank bieden.

11. BEVOEGDHEID

- 11.1 Gedaagde Gemeente Delft ligt in het arrondissement van de rechtbank Den Haag, daarmee is deze rechtbank ex artikel 99 Rv bevoegd om over dit geschil te oordelen.

MITSDIEN:

het de rechtbank Den Haag moge behagen, bij vonnis, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad:

PRIMAIR

- I. gemeente Delft te gebieden om onmiddellijk na betekening van het in dezen te wijzen vonnis alle medewerking te verlenen aan de gerechtsdeurwaarder en de gerechtelijke IT-bewaarder DigiJuris om overeenkomstig de werkwijze zoals voorgeschreven in randnummers 8.2 – 8.5 de kopieën van de bescheiden zoals vermeld in randnummer 6.35 zo snel als mogelijk aan Al-Ansaar te verstrekken;

SUBSIDIAR

- II. gemeente Delft te gebieden om onmiddellijk na betekening van het in dezen te wijzen vonnis alle medewerking te verlenen aan de gerechtsdeurwaarder en de gerechtelijke IT-bewaarder DigiJuris om overeenkomstig de werkwijze zoals voorgeschreven in randnummers 8.2 – 8.5 de kopieën van de bescheiden zoals vermeld in randnummer 6.35 zo snel als mogelijk aan Al-Ansaar te verstrekken, waarbij aan de verstrekking de rechtbank in goede justitie te bepalen aanvullende voorwaarden (zoals bijvoorbeeld in randnummer 8.8 vermeld) verbindt;

PRIMAIR EN SUBSIDIAR

- III. gemeente Delft te gebieden om onmiddellijk na betekening van het in dezen te wijzen vonnis alle medewerking te verlenen aan de gerechtsdeurwaarder en de gerechtelijke IT-bewaarder DigiJuris om, voor zover zij dat nodig achten, te onderzoeken en aan Al-Ansaar een compleet verslag uit te brengen van de datum en de wijze waarop de in randnummer 6.35 genoemde bescheiden zijn verwijderd en/of vernietigd;
- IV. gemeente Delft te veroordelen tot betaling van een dwangsom van EUR 10.000,- per keer en/of per dag, een gedeelte van de dag daaronder begrepen, dat aan de veroordelingen onder I, II en III in het geheel of gedeeltelijk geen gevolg is gegeven, met een maximum van EUR 500.000,-;
- V. gemeente Delft te veroordelen in de kosten van deze procedure, waaronder de kosten van het beslag, een en ander te vermeederen met de wettelijke rente vanaf 14 dagen na betekening van het te wijzen vonnis, indien en voor zover gedaagden deze kosten niet voordien hebben voldaan.

Advocaat

Deze zaak wordt behandeld door mr. P.L. Tjiam en mr. M.A. Theodoridis van het kantoor Simmons & Simmons LLP, E: paul.tjiam@simmons-simmons.com T: 06 23830500. Tevens wordt deze zaak behandeld door mr. E.B. van de Loo en mr. R. Beets van stichting PILP.